

DEN KRISTNE DÅP

THOMAS BALL BARRATT

Thomas Ball Barratt (1862-1940) er kjent som pinsebevegelsens apostel i Europa og Norge. En av hans mange hjertesaker var frelsen, avholdsbevegelsen og åndsdaopen.

Når jeg nå ganske rolig setter meg til bordet og skriver disse linjer, så er det ikke for å ta opp kampen med annerledes tenkende om saken, men nærmest for å framstille mitt nåværende syn på den kristne dåp.

Det er meget mulig at jeg vil komme til å skrive ting som andre ikke synes om, men jeg gjør det uten spor av partiskhet eller lyst til å "krangle".

T.B. Barratt

DEN KRISTNE DÅP

Thomas Ball
Barratt

Guds ord alene
vår
rettesnor!

Den kristne dåp.

Copyright © 2012 Ronny Ranestad Larsen
www.kristenbloggen.net

ISBN-13: 978-1470140304

ISBN-10: 1470140306

Første gang utgitt i 1919 og andre gang i 1950.

Eksemplarframstilling kun tillatt under følgende betingelser: Materialet må ikke endres, omformes eller bygges videre på.

«Og Jesus trådte frem, talte til dem og sa: Meg er gitt all makt i himmel og på jord; gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet dere døper dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn, og lærer dem å holde alt det jeg har befalt eder. Og se, jeg er med eder alle dager inntil verdens ende!

Matt 28, 18—20

INNHOLD

FORORD.....	9
INNLEDNING.....	11
DEN KONGELIGE BEFALING.....	12
DEN RETTE FRAMGANGSMÅTE FOR DÅPSHANDLINGEN	26
FORSKJELLIG SLAGS DÅP	41
1. Dåpen til Moses.....	41
2. Yppersteprestens dåp	42
3. Døperen Johannes' dåp.....	43
4. Den dåp Jesus mottok av døperen Johannes.....	44
5. Jesu dåp ved sine disipler	49
6. Den kristne dåp	51
DEN KRISTNE DÅPS BETYDNING	56
TIDEN FOR DÅPSHANDLINGEN	78
AVSLUTTENDE BEMERKNINGER	99
STIKKORDREGISTER.....	117

FORORD

Av Jan-Aage Torp, Pastor Oslokirken

T. B. Barratts bok «Den kristne dåp» utkom i bind 4 av hans samlede verker (Filadelfiaforlaget 1949-50).

At boken på nytt blir publisert er en rikdom for en pinsekristendom som i nyere tid kjennetegnes av lære- og historieløshet.

Barratts syn på dåpen ble opplevd og utviklet i brytningsårene da pinsevekkelsen brøt igjennom i årene 1906-1920, og skjedde i den brede historiske kontekst der «gjendøperne» var blitt forfulgt gjennom århundrer på det europeiske kontinent, også i Norge.

Sammen med sin fremsynte hustru Laura, som oppdaget det baptistiske dåpssynet før sin ektemann, ble metodisten Barratt i 1913 døpt i vann ved full neddykkelse av sin yngre kollega i Stockholm, Lewi Pethrus. Barratts dåp innvarslet et brudd med den romantiserende allianselinjen som hadde rådet grunnen blant karismatikerne fra vekkelsens begynnelse. Dåpen ledet til en klar markering av lokalmenigheten som basis for vekkelsens liv.

Selv om Barratt tok de fulle konsekvenser av sitt nyere brede dåpssyn, var han likevel nøye med å uttrykke respekt for

kristne som praktiserte barnedåpen. Han lot seg ikke friste til sekteristisk isolasjon.

Trolig var Barratts dåpssyn avgjørende for norsk pinsebevegelses enhet og sterke vekst gjennom mange ti-år.

I vår tid presenterer denne undervisningen en utfordring for menigheter, i og utenfor historisk pinsebevegelse, som trenger på nytt å finne sine røtter med nytestamentlig troverdighet. Barratt kan gi oss hjelp til å forstå Bibelen og dens konsekvenser i en pluralistisk og normoppløsende samtid.

INNLEDNING

For mange av mine venner kom det meget overraskende at jeg lot meg døpe, da de visstnok ikke trodde at jeg helte til den kant i minste måte. Mange sier de er blitt «skuffet» derover, mens andre jubler og takker Gud. Noen er blitt forarget, mens andre har fått sitt hjertes innerste tanke stadfestet derved.

Når jeg nå ganske rolig setter meg til bordet og skriver disse linjer, så er det ikke for å ta opp kampen med annerledes tenkende om saken, men nærmest for å fremstille mitt nåværende syn på den kristne dåp.

Det er meget mulig at jeg vil komme til å skrive ting som andre ikke synes om, men jeg gjør det uten spor av partiskhet eller lyst til å «krangle».

Det skal bli, uten noen ond vilje eller bitterhet, en ærlig manns begrunnelse av et av de viktigste skritt han har tatt i sitt liv. Herren dertil være min hjelper!

Eders i Ånden, vannet og blodet forb. Broder.

Thomas Ball Barratt

DEN KONGELIGE BEFALING

Der er intet fremsatt i Skriften med større klarhet enn befalingen om å døpe og å bli døpt. Det var den siste befaling Jesus ga sine disipler.

Etter at han hadde fremholdt sin allmakts stilling ga han en bestemt befaling om dåpen. Stedet lyder slik hos **Matt 28, 18—20**: «Jesus trådte fram, talte til dem og sa: Meg er gitt all makt i himmel og på jord; gå derfor hen og lærer alle folk, og døper dem i Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn, og lærer dem å holde alt det jeg har befalt eder; og se jeg er med eder alle dager inntil verdens ende.» Slik lyder den gamle oversettelse. Man har forandret den i den nye oversettelse, men med hvilken rett? Ja, om det er det strid. En mengde av de gamle og beste fortolkere holder seg til den gamle. Hvordan det nå enn er, så ligger befalingen der.

Har den noensinne blitt opphevet? Aldri: Idet Jesus senere sender brever til de syv menigheter i Lille-Asia, nevner han ingenting om dåpens avskaffelse, og i Apostlenes gjerninger, hvor apostlenes praksis fremheves, så vel som i deres brever, hvor den åndelige betydning av handlingen gjentatte ganger framholdes, er det aldri snakk om å opphøre dåpen. Derimot finnes de mest bestemte og utvetydige erklæringer om nødvendigheten og velsignelsen av å følge Jesu befaling.

Kvækernes standpunkt i dette stykke, så vel som deres mening om det overflødige og unødvendige i å bryte brødet

(«nattverden») er derfor helt ubibelsk. Man kan elske dem som et folk, på grunn av deres store alvor og dype guds frykt; men deres handlemåte er et bevis for at hjertet kan være rett for Gud, om enn forståelsen av Hans sannhet på flere punkter kan være uklar eller til og med rent på avveier.

De grunner som anføres mot dåpen er som regel av samme art som de som anføres i kvækerens skrifter. Jeg vil holde meg til en skrift av W. M., oversatt av Th. Schnor,¹ og anføre de vesentligste punkter:

«Benevnelsen «befalinger» anvendes aldri i Det Nye Testamente på disse skikker, men nesten alltid om den mosaiske lov, som ble opphevet ved kristendommen.».

Det er av liten betydning om uttrykket «befalinger» finnes eller ikke, når vi har selve befalingen (*Matt 28, 18—20*). Så har enn Jesus opphevet «budenes lov med deres befalinger», som bandt jødene til den gammeltestamentlige husholdning, så har Han i sin egen husholdning gitt en ny og like bindende befaling.

«Vanndåpen, brødsbrytelsen og omrekningen av begeret var gamle jødiske seremonier, brukt lenge før Jesus kom i kjødet.» Men i Jesu rike har de en ny og langt mer omfattende betydning ifølge Hans egne ord. (Sml. *Matt 26, 26—30; 1*

¹ «Skriftens lære om daap og Herrens nadvere». Utgitt på «vennernes» («kvekernes») traktatselskaps forlag, Horsens, Danmark.

Kor 11, 23—30; Matt 28, 19—20. Les også **1 Joh 5, 6—9)** «For bestenkelse av småbarn, eller å kalle en slik seremoni «dåp» er det ikke et ord til eksempel eller befaling å finne i skriftene.» Til dette er vi enige. Men det er intet bevis mot en rett anvendelse av dåpen overfor de rette personer. Og dette merkelig nok, bifaller forfatteren også.

Side 9 sier han: «Dersom denne skikk aldri var blitt brukt annerledes (enn ved dåp av troende) ville vi kanskje ikke ha følt oss nødtvunget til å vitne imot dem.»

Som bevis mot dåpen anvendes i nevnte skrift den «figurlige» bruk av uttrykket i Skriften. Men alle figurlige betegnelser har sin rot i virkeligheten – i handlingen. Denne er et bilde på de større åndelige verdier vi har og skal fastholdes for å minne om og offentlig stadfeste vår indre tro og visshet.

Deretter sies det: «En alminnelig feiltagelse, kanskje den alvorligste av alle forbundet med denne seremonien, er det begrep, at de to, vannets og Åndens dåp, er blitt forenet, at ved det ytre og synlige tegn blir den indre og åndelige nåde meddelt – at det ikke bare er et symbol, men et nådemiddel.»

At mange, særlig katolske, lutherske og høykirkelige kretser i England binder Ånden til dåpshandlingen og betrakter den som absolutt gjenfødende er sant, men dette opphever ikke den rette forståelse av dåpen. For oss står det så at Åndens gjerning kan foregå før, under eller til og med etter selve

dåpshandlingen. Men nærmere om dette senere. «Bibelen utpeker den vesentlige forskjell mellom de to slags dåp (vann og Ånd). *Matt 3, 11; Apg 1, 5; 1 Pet 3, 21.*»

Forskjellen mellom dåpen i vann og åndsdaåpen kan godt påpekes uten at den første derved oppheves. Og hverken Jesus eller hans tjenere har tenkt å oppheve noen av dem fordi de påpeker forskjellen mellom dem.

Men forfatter gjør selv det feilgrep at han sammenblander Den Hellige Ånds gjerning i gjenføðelsen og Åndens dåp. Det er mange oppriktige kristne, dvs. gjenføðte mennesker, som ikke har fått åndsdaåpen.

Når forfatter anfører *1 Kor 12, 13*: «Vi er jo alle døpt med en Ånd til å være ett legeme» som bevis for at alle troende har Åndens dåp, så har han rent misforstått den bibelske fremstilling av saken, som ikke må bygges på løsrevne skriftsteder, men på Bibelens samlede vitnesbyrd.² Sammenlikner man *Joh 15, 3; Luk 10, 20* og *Apg 1, 5*, ser man at disiplene hadde barnekår før pinsedag. Ja, de mottok en særlig åndsmeddelelse (*Joh 20, 22*) før åndsdaåpen i Jerusalem. Etter menighetens grunnleggelse sørget alle apostlene for at alle troende, ikke alene var frelst og døpt i vann, men også døpt i Den Hellige Ånd. De ba for dem at de måtte få den samme

² På den tid sørget apostlene for at alle ble åndsdaåpet etter at de var blitt frelst.

Den gang var det regelen, men nå er det unntagelsen. Den gang kunne man ikke tenke seg et liv uten dette, nå stenger man kirker og bedehus for dem som blir åndsdaåpet og utelukker dem av sine menigheter og misjonsselskaper.

kraft som disiplene i Jerusalem (sml. *Apg 2, 4; 8, 14—17; 19, 1—6*). Åndsdaopen var alminnelig i den første kristne tid; nå er det motsatt – dessverre! – Både vannet og Ånden har sine særskilte oppgaver i Kristi rike og den ene del opphever ikke den andre.

«En av de grunner som anføres for vedblivelsen av vanna-dåpen, er at den ble brukt av den eldre kirke, og at Kristus selv ble døpt av Johannes. Men dersom vi skal døpes nå, fordi Han ble det, følger det av seg selv at vi også må omskjæres,» sier vedkommende forfatter.

Det er et merkelig resonnement. For det første vet vi at omskjærelsen ble bestemt opphevet. (*Apg 15, 1, 19—29; Gal 5, 2—6*). Derimot er dåpen aldri blitt det. Denne feilaktige oppfatning skriver seg fra at den kristne dåp sammenblandes med den jødiske proselyttedåp, mens Skriften klart framholder at den kristne dåp er forskjellig fra all annen dåp omtalt i Skriften.

Forfatteren sier at de kristne er kommet bort fra den tidligere kirkes praksis med hensyn til fotvask, de sykes salvelse, og dette å ha alle ting i fellesskap, og at vi derfor heller ingen forpliktelser har på oss med hensyn til dåpen.

Stadig glemmer han Jesu befaling: *Matt 28, 18—20*. Hva fotvaskingen angår, så finner vi den ikke omtalt i Apostlenes gjerninger som værende i praksis blant de kristne, derimot omtales dåpen som en selvfølgelig handling. Det var en stående skikk blant jødene når noen kom fra reise eller på be-

søk, at husverten sørget for at deres føtter (de gikk ofte barfotet eller med sandaler) ble vasket. Det var en høflighetsgjerning. Jesus bebreidet Simon at han ikke hadde vasket hans føtter (*Luk 7, 44*). Det er for den slags høflighets- og kjærlighetshandlinger «enken» berømmes i *1 Tim 5, 10*. Når de «hellige» kom, trette og støvet fra sine reiser, holdt hun seg ikke for god til å gjøre dem denne samaritantjeneste. Disse som andre ikke brydde seg om.

Hun «vasket de helliges føtter». Noen omtale av denne handling som en bestemt seremoni blant de kristne, finnes ikke i Skriften. Jesu ord (*Joh 13, 14—17*) ble uten tvil oppfattet slik at ingen av hans etterfølgere skulle anse seg for stor til å tjene den annen, selv om det krevde en handling som kun de laveste tjenere utførte. Hvis Jesus hadde ment det var en religiøs seremoni, så hadde disiplene praktisert den, men nei! Hverken Skriften eller kirkefedrenes skrifter omtaler den som sådan. Dette argument blir således ikke et bevis mot dåpen.

Sykes salvelse med olje ble praktisert blant de første kristne. De hadde en direkte befaling å rette seg etter. (*Jak 5, 13—18*) Vi ser også at det var alminnelig praksis blant disiplene. (*Mark 6, 12—13*) Det bør også praktiseres i våre dager, ikke som katolikkene gjør det, som en siste salvelse ved døden, men for at de syke kan bli helbredet fra sine sykdommer. Kirkefaderen Tertullian omtaler i sitt brev til prokonsulen i Afrika, Scapula, at den daværende keisers fader, keiser Septimius Severus (193—211) ble salvet av en kristen ved navn Proculus og helbredet.

I Serapions sacramentarium (ca. 350 e. Kr.; S. var biskop av Thmuis i Egypten og en venn av Athanasius) omtales helbredelse ved salving. (Percy Dearmer: *Body and Soul*, side 241 og 245).

Den katolske kirke har misoppfattet eller forvrengt den opprinnelige tanke, men til alle tider har det vært noen som har forstått Jakob rett og har vært vitne til herlige helbredelser. Vi aksepterer helt Jakobs resept (den beste i verden).

Praksisen med å ha alle ting felles, som de første kristne begynte med, synes å ha opphørt ganske snart, og det finnes heller intet påbud om det noe sted overfor de kristne i allminnelighet.

Disse argumenter faller således hjelpeløse til jorden og gir hverken forfatter eller noen annen rett til å oppfatte dåpen åndelig, så man derved bare tenker seg «den åpne bekjennelse av troen på Kristus i vårt daglige liv og omgjengelse». Enhver kristen vil søke å finne uttrykk for sin tro i hverdagslivet, men det gir ham ingen rett til å tilsidesette den framgangsmåte vår Herre selv har innstiftet.

Dåpen er ikke en «mosaisk» eller «jødisk skikk» lagt over på kristne, som forfatter sier. At det var visse likhetspunkter mellom jødedom og kristendom var naturlig. Kristendommen er det av profetene bebudede tillegg til eller utvikling av jødedommen. Forkynnelsen og skikkene innen jødedommen peker på det fullkomne forhold som Kristus skulle opprette. Og vi føler oss i slekt med meget i jødernes historie,

selv om de spesifikke jødiske skikker og seremonier ikke lenger påhviler oss. Apostlene øste stadig av Det gamle Testamentes skrifter og erklærte at de var «innblåst av Gud».

Men selv om jødene åt påskelammet og iakttok omskjærelsen med dåp, så utelukker ikke dette brødsbrytelsen og dåpen i den nye pakt. Brødsbrytelsen ble innstiftet av Jesus med hellige ord i tilknytning til påskefesten og dåpen straks før himmelfarten. Vi har «ikke beholdt to av hine jødiske kirkeskikker og sløyfet de andre». Dåpen og brødsbrytelsen er i sitt vesen og innhold avgjort kristne (ikke jødiske) handlinger, begge innstiftet av selve forsamlingens Mester og Herre.

Det er sant at den kristne religion gir oss «de åndelige virkeligheter», men det var også åndelige virkeligheter i den jødiske. Eller vil man kanskje innbille oss at det var ingen gudsfrykt, ingen gjenfødelse eller ingen kjærlighet til Gud innen jødedommen? Jo, det var åndelige verdier der. Mange av salmene og profetenes skrifter er der for den dag i dag et kraftig uttrykk for det vi føler og tror, og må derfor også være frambrakt av samme Ånd. De troende i den gamle pakt så fram til den store frigjørende begivenhet (Kristi frelsesverk) som vi ser tilbake til, og den samme Ånd som ledet dem leder oss. (*1 Pet 1, 10—12*)

Guds råd er visstnok blitt klarere åpenbart for oss enn for dem. Åndsutgytelsen i den nye pakt er mer fullkommen og alminnelig enn tidligere, og friheten i Kristus er herligere og mer alminnelig enn jødene hadde tenkt seg frelsen (*2 Kor 3,*

7—11). Men på samme måte som det i den jødiske husholdning var påbudt handlinger, som var forbilder på det virkelige, det reelle som skulle komme, slik har det behaget Gud å gi oss noen i den kristne husholdning. De fører oss ikke inn under en jødisk tuktemester, med jødiske bud og seremonier, men er enkle, likevel meget betydningsfulle bestemmelser som Jesus har pålagt den nye pakts menighet.

Når derfor forfatter fremkommer med en mengde misbruk av dåpen som et bevis imot den, så svarer vi at misbruken kan ikke oppheve den rette bruk. Fordi mange kler seg i luksus og overdådighet så skal vel ikke vi gå nakne? Fordi en del forspiser seg så skal vel ikke vi sulte? Således kan ei heller en feilaktig anvendelse av dåpen gjøre det av med den rette?

Forfatteren henviser til at det ble gitt de mest nøyaktige forskrifter vedrørende en seremonis utførelse under den gamle pakt? Når dette ikke er skjedd med hensyn til dåpen og brødsbrytelsen, så er det klart slutter han, at disse ikke gjelder nå. Deres bruk skulle være innskrenket til den da levende generasjon, som var fortrolig med dem, påstår han.

Dette beviset er ingen bevis. Det er tilstrekkelig veiledning bare man vil følge den. At de ble nedsenket i vann og det i den treenige Guds navn fremgår tydelig av Bibelens ord. Mer behøves ikke. Gjør man dette så har man, hva den ytre handling gjelder, fått en rett dåp, det gjelder bare at også hjertet er rett for Gud.

Den uenighet som er oppstått mellom partiene om dåpsmå-

ten skriver seg nettopp fra at man ikke har fulgt Bibelens klare fremstilling av saken.

Som en grunn mot dåpen anfører så forfatter at også hedningene anvendte dåp. Egypterne, grekerne, romerne brukte den, og brahminerne i India bruker den den dag i dag, likeså tartarerne. Men det kan da ikke være en rimelig grunn til å oppgi en av Guds Sønn forordnet handling fordi hedningene har noe lignende. Da Gud «aldri har latt seg uten vitnesbyrd» (*Rom 2, 14—16*), kunne man jo tenke seg at hedningene også har handlet slik etter guddommelig påvirkning, eller at de har lært det av gudfryktige mennesker som levde i gamle dager.

I eldgamle og utdøde nasjoners skrifter finner man skildringer av syndfloden, som har mye til felles med Bibelens. Skulle vi derfor oppgi den bibelske? Ofringer har vært brukt og brukes den dag i dag av hedenske nasjoner, skal vi derfor forkaste det store offer Kristus har brakt?

Guds mening med å pålegge oss disse bestemmelser behøver vi ikke å overveie nærmere nå. Vi har bare å konstatere at disse befalinger er gitt, og deretter følge dem i hengivelse og tro. Den «som elsker meg,» sier Jesus, «holder mine befalinger,» og atter: «lær dem å holde alt det jeg har befalt dem!»

Det var derfor heller ikke nødvendig at Skriften forteller om dåp ved apostlenes hender for å bevise dens gyldighet. Vi kan være overbevist om at de i det minste adlød Jesu ord.

Det var naturligvis dem som utførte handlingen på pinsedag sammen med deres medhjelpere. Når Peter og Paulus lot andre døpe de troende, så var det for å unngå at noen skulle rose seg av at disse høye apostler hadde døpt dem. (Sml. **1 Kor 1, 11—17**). Paulus sier til og med at han hadde døpt noen, og selv var han blitt døpt av Ananias. Han var sikkert ikke blitt tilfreds uten dåp. Det blir fortalt i **Apg 19** at Paulus sørget for at de 12 menn i Efesus ble døpt. (**19 kapittel**) Krispus og Gajus var antagelig de første som døptes i Korint, så apostelen utførte handlingen selv. Men hans og de øvrige apostlers gjerning var særlig å føre tilsyn med menighetene, forkynne ordet og bryte ny grunn.

Diakonene hadde bedre anledning til å ta seg av dåpshandlingene. Der hvor synagogeforstandernes dåp omtales i **Apg 18, 8** sies det: «og mange av korintierne som hørte ham (Paulus) kom til troen og lot seg døpe». Den mann som skriver så herlig om dåpen i **Rom 6, 3—4** og **Gal 3, 27** kunne aldri ringeakte den.

Forfatteren mener at uttrykket «vann» hos **Joh 3, 5** må betraktes billedlig som uttrykket «ild» hos **Matt 3, 11**, et bilde på sjelens renselse fra synden ved Den Hellige Ånd. Det er forresten mange som heller til den tanke som likevel sterkt forsvaret dåpen ut ifra andre uimotsigelige steder.

Uttrykket «ild» er uten tvil kun en betegnelse for Åndens opplysende, dømmende, syndfortærende, kjærlighetsopplyllende gjerning, og den fysiske fornemmelse som ofte ledsager åndsdaopen, som om legemet var i brann. Men jeg for-

står ikke hvorfor man ikke kan anta ordet «vann» i **Joh 3, 5** som betegnende dåpen.

Dr. Fausset sier: «For en jødisk lærer, som var så helt fortrolig med den symbolske anvendelse av vannet ved så mange anledninger, måtte denne språkbruk peke hen på viktigheten av en fullkommen renselse ved Den Hellige Ånds gjerning. Det kommer også klart fram hos Ezekiel (36, 25—27). Vannet som symbol var alt blitt anvendt av døperen Johannes på de jøder som «bekjente sine synder» og forventet Messias, for ikke å tale om den jødiske proselyttådåp.»

Jesus mener ikke at vannets anvendelse var absolutt nødvendig for frelsen. Røveren på korset ble ført inn i paradiset uten dåp. Men dåpens viktighet som bekjennelsesmerke og en ytre offentlig besegling på Åndens gjerning presiseres. Det er naturligvis alene Ånden som virker gjenfødende. Vannet eller den ytre dåpshandling har selvfølgelig ingen betydning, hvis ikke Ånden har virket eller får lov å virke. Åndens gjerning skjer alltid på grunnlag av forsoningen. (Sml. **Joh 3, 8—18**) Fra **6** til **8** vers ser vi hvilken vekt Jesus legger på Åndens innflytelse.

Stedet hos **Joh 3, 5** er analogt med **Markus 16, 16**: «Den som tror og blir døpt skal bli frelst; men den som ikke tror skal bli fordømt.»

Også disse er Jesu ord. Her har man et klart bevis for at Jesus ikke betraktet dåpen som absolutt gjenfødende og frelsende. Var dette meningen så hadde Han sagt: «den som ikke

tror og som ikke blir døpt skal bli fordømt». Men nei! Jesus har her oss sagt at dåpen er ikke i seg selv saliggjørende og frelsende. Det er ganske sikkert dåpen som er ment i **Joh 3, 5**, likeså i **Mark 16, 16**. På dette siste sted vil forfatteren at ordet «dåp» skal bety «Kristi åndelige dåp». Ånstdåpen med andre ord. Men sammenhengen motsier dette.

Matt 28, 19 forklarer stedet hos Markus. Der leser vi: «Idet dere døver dem.» Men ånstdåpen meddeles ene og alene av Jesus, selv om han til dels bruker sine disipler ved håndspåleggelse som mellommenn. (Sml. **Matt 3, 11**; **Apg 2, 32—33**) Ordene «Idet dere døver dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn,» kan umulig bety noe annet enn den kristne dåp med nedsenkning i vann i den hellige treenighets navn.

Når derfor forfatteren sier at «intet sted i Det Nye Testamente er vanndåpen bestemt påbudt som en bestemt vedvarende anordning,» så vil jeg gjerne få se stedet hvor Jesu befaling om dåpen er blitt opphevet, eller det sted hvor et eneste uttrykk finnes som fremstiller dåpen som en midlertidig ordning som kan oppheves etter vårt forgodtbefinnende. Det skriftsted finnes ikke!

Når forfatteren framhever at kun «fire nødvendige ting» pålegges hedningene i **Apg 15, 28—29**, så gjaldt dette pålegg kun bestemmelser vedrørende et rent gudsforhold. De personer de skrev til var naturligvis allerede døpt som kristne. (**Apg 11, 26**) Det var bestemmelser for de dømte kristne som utelukket de jødekristnes krav på omskjærelse (**15, 1—**

5). Man ser tydelig av hele sammenhengen at disse bestemmelser gjaldt dem som «hadde tatt ved troen». Dermed fulgte alltid dåp. (*Apg 8, 12—13, 37—39; 10, 48; 16, 31—34; 18, 8; 19, 4—5 osv.*)

Underlig er det å lese ord som disse: «Selv om også tillatt, da det en tid bruktes uskyldig, er det ønskelig å oppgi det nå, da dets bruk er et befordringsmiddel for ubibelske og bedræglige lærdommer.» Forfatteren sammenlikner dåpen til og med med kopperslangen som Ezekias tilintetgjorde fordi den misbruktes.

Men jeg må spørre om og om igjen: Med hvilken rett oppheves den? Hvem har gitt retten til det? I Skriften står det intet derom og som bibelkristne må vi følge Herrens eget ord og ikke «kløktig uttenkte fabler». Har det funnet sted misbruk med dåpen så gjelder det for oss å vende tilbake til den rette bruk jo før jo heller.

DEN RETTE FRAMGANGSMÅTE FOR DÅPSHANDLINGEN

Når man nøye studerer Skriften og den framgangsmåte som var brukelig i flere århundrer etter den apostoliske tid, vil man finne at neddyppelsesdåpen er den eneste rette form for dåpshandlingen. En gammel engelsk teolog og barnedåpsforsvarer har utgitt en bok som heter: «Theophilus Walton or the Majestic of Truth.» (Teofilus Walton eller sannhetens majestet) Den er gammel, men meget dyp og inngående, og et meget sterkt forsvar for barnedåpen.

Forfatteren forsøker blant annet å bevise at baptistenes påstand om at de som samfunn har eksistert helt fra døperen Johannes' tid er uriktig, og at det ikke i historien finnes et eneste bevis for at det var en baptistkirke til før i begynnelsen av det 17. århundre. Baptistene benevner alle andre samfunn og sekter, som i tidligere dager har brukt neddyppelsesdåp, med fellesnavnet: baptister.

Men disse samfunn, mener forfatteren, kan umulig kalles «baptister», da deres syn på mangt og meget var helt forskjellig fra baptistenes, ja til og med så vidt forskjellig at baptistene i vår tid ikke ville kunne anerkjenne dem i sitt samfunn. Og til dette har han rett. Navnet «baptister» er derfor misvisende, hvis det skal anvendes overfor alle som har brukt eller bruker neddyppelsesdåp.

Forfatteren framholder likevel at neddyppelsesdåp benyttes av alle disse tidligere samfunn og sekter, men fastholder at metoden var trefoldig neddyppelsesdåp (legemet senket tre ganger i vannet) og derfor ganske forskjellig fra baptistenes neddyppelsesform. «Det var ikke baptistenes neddyppelsesdåp,» sier han, som ble benyttet, «men de ble neddyppet tre ganger, en gang i Faderens navn, en gang i Sønnens og en gang i Den Hellige Ånds navn. Hvis dåpen i de første århundrer besto av tre neddyppinger, da har våre baptistvenner tapt to tredjedeler av handlingen, for de neddypper bare en gang.»

Forfatteren beviser likevel hermed at de alle brukte neddyppelsesdåp!

Det at de ble neddyppet tre ganger og nakne, og det at de ble salvet med olje og fikk melk å drikke og honning å ete i forbindelse med dåpshandlingen, er ikke et bevis imot neddyppelsesdåp, men et uomtvistelig bevis for denne. Heller ikke kan det som forfatter anfører: de usunne retninger som flere av de eldre samfunn slo inn på, være et bevis imot neddyppelsesdåp. Av hele hans fremstilling viser det seg at fra vår tid helt tilbake til de første kirkehistoriske tider, ble neddyppelsesdåp praktisert i en eller annen form.

I sitt skarpe forsvar for bestenkning eller overøsning gir han, uten selv å ville det, de sterkeste beviser for at neddyppelsesdåp var den form for dåpen som bruktes i oldkirken. Når man så spør: Hva sier Bibelen? – blir det meget lett for oss å sammenstille denne praksis med uttrykk som disse: «Vi ble

altså begravet med Ham ved dåpen til døden,» **Rom 6, 4**, og **Kol 2, 12**: «Idet dere ble begravet med Ham i dåpen, hvori dere og ble oppreist med Ham ved tro en på Guds kraft, Han som oppreiste Ham fra de døde,» og flere andre steder.

Nevnte forfatter søker å påvise at neddyppelsesmetoden, så vel som troen på gjenfødselen i dåpen, var en følge av en nedgangstid i menighetens åndelige liv like etter aposteltiden.

Det er visstnok så at det i denne tid innsnek seg en feilaktig forståelse av dåpens betydning, men selve handlingen – å neddyppe – stemmer jo fullstendig med betydningen av ordet «baptizo»³ i Skriften, som brukes overalt hvor dåpen blir omtalt. Det betyr å begrave i vann, og ordet kan ikke med rette oversettes med «overøse» eller «bestenke».

Uttrykk som «begravet med Ham (Kristus) i dåpen» er tilstrekkelig til bevis for den ytre framgangsmåte under dåps-

³ **Baptizo** — (av babto — dyppe, neddykke) neddyppe. 1) vaske, *Luk 11, 38* og i noen håndskrevne.: *Mark, 7, 4, 2*) I N. T. nesten utelukkende døpe.

Bapto — dyppe, dukke. *Luk 16, 24; Joh 13, 26*

Baptisma — neddyppen — spesielt dåpen. *Mark 1, 4; Rom 6, 4* m. fl. (baptisma baptizein — *Luk 7, 29* og *Apg 19, 4* m. fl.) Overført betydning om Kristi død: *Matt 20, 22, 23; Mark 10, 38–39* og *Luk 12, 50*.

Baptismos — vasking, renselse. *Mark 7, 4, 8* (*Hebr 6, 2* vasking som religiøs handling, forb. m. didaches: læren om vaskingene — enten Johannes' dåp og den kristne dåp eller snarere de i Moseloven foreskrevne renselser og den kristne dåp)

Baptistes — døper. *Matt 3, 1; 11–12; Mark 6, 24* og *Rom 6, 4*: Synetafemen auto dia tou baptismatos eis ton thanaton — vi er begravet med Ham ved dåpen til døden. (Eis betyr til, dvs. inn i).

handlingen. Derfor, om enn kirkefedrenes skrifter ikke er det avgjørende bevis, men Skriftens ord, så er det ikke vanskelig å forene kirkefedrenes praksis (å neddyppe) med de apostoliske ord. Man bør derfor klart innse at neddyppelsesdåp var og er den eneste rette form for den kristne dåp.

I et foredrag som dr. Hallesby holdt her i Kristiania (Oslo) for en tid siden, uttalte han, at man ikke kan motsi neddyppelsesformen med klare beviser. Han sto som talsmann for det lutherske syn på gjenfødelse i dåpen, men ville likevel at døpefonten skulle innrettes slik i kirken at barna kunne neddyppes.

Hans foredrag ga støtet til at en tilstedeværende predikant gikk hen og tok neddyppelsesdåp, og særlig fordi dr. Hallesby betonet at det ikke direkte var sagt noe om barnedåp i Bibelen.

Av John Wesleys⁴ dagbok vil man finne at han også benyttet neddyppelsesdåp. Mens han var i Savannah, 5. mai 1736, ville han ikke døpe Mr. Parkers barn fordi faren og moren ikke ville la ham neddyppe barnet. Den gang virket han som prest i den engelske statskirke.

Det vil muligens forbause mang en lutheraner når de får høre at også Luther holdt på neddyppelsesdåp. Schaff sier i sin «History of the Christian Church», Vol. II, 250: «Luther

⁴ John Wesley (født 28. juni 1703 — død 2. mars 1791) var ordinert prest i den anglikanske kirke. Han er kjent som den som gikk foran i grunnleggelsen av Metodistkirken.

søkte å gjeninnføre neddyppelse, men uten virkning.» I Schaff—Herzogs «Encyclopedia of Religious Knowledge» står det: «Luther var enig med dem som neddyppet og beskrev dåpshandlingen som en neddyppelsesdåp og utledet «taufe» (dåp) fra «tief» (dyp), for den man døpte ble nedsenket i vannet.» «Luther døpte ved helt og holdent å neddyppe i vannet de nakne barn, men kunne ikke vedlikeholde denne metode, da den hadde veket plassen for bestekningen av hode og rygg eller kun hodet. Reformatorene bekjempet bittert den nåværende alminnelige vedtatte form for dåpen.» Se «Luther – Works» – (Büchwald Ed) Vol III, 119.

I sitt svar til en evangelisk pastor, som hadde rådført seg med ham vedrørende en ung jødinnes dåp, sier Luther (år 1530): «Jeg ville derfor synes om at hun får vannet ærbødig øst over seg, eller, dersom hun sitter i vann opp til halsen, at hennes hode blir neddyppet tre ganger.»

Krauth sier i «Den konservative reformasjon og dens teologi»: «I 1519 var Luther sterkt påvirket av den romerske liturgi og kirkefedrenes skrifter og trodde at dåpens symbolske betydning, som peker på syndens drukning og død, skjønt den i vesentlig forstand er upåvirket av formen, men likevel fremstilles klarest ved neddyppelse; og ved dette tidspunkt foretrakk han denne form.»

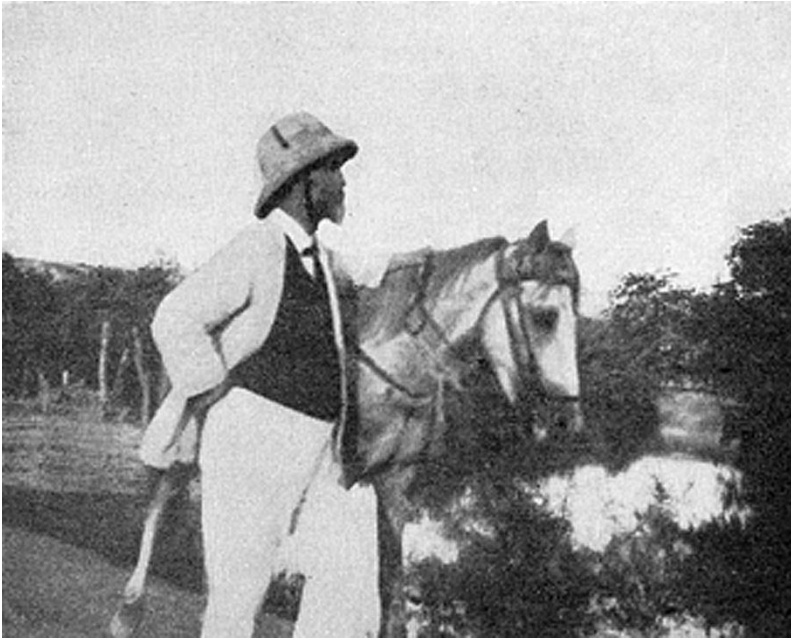
I Luthers katekismus (1529) heter det: «Hva skal denne dåp med vann bety? Det betegner at den gamle Adam i oss skal druknes ved daglig anger og bot og gå til grunne med alle

synder og onde lyster, og at det nye menneske daglig skulle komme frem igjen og oppstå og leve for Gud i rettferdighet og renhet som aldri tar slutt.»

Den store reformator Calvin sier: «Enten den person som skal døpes skal helt neddyppes, og det en eller tre ganger, eller om vedkommende bare skal bestenes med vann, er ikke av noen som helst betydning. Menighetene må stå fritt, så de kan velge hvilken som helst av disse former, alt etter som klimaet er forskjellig, skjønt det er klart at selve ordet for dåp (i Skriften) betyr å neddyppe, og det er sikkert at neddyppelse var den framgangsmåte som den første kirke benyttet.» Calvin – «Institutes» (Book IV, kapittel XV Sec. 19).

Calvin har således åpent erkjent at «neddyppelse var den framgangsmåte» de første kristne benyttet. Når han så likevel gir menighetene lov å benytte en hvilken som helst form de synes om, så får det stå på hans egen regning. Og det ansvar en slik tillatelse medfører må enhver bære som gir den. Han erkjenner at både det bibelske uttrykk for dåp, så vel som den opprinnelige praksis var imot en slik tillatelse.

I det norsk-lutherske organ «Kristelig Ukeblad» nr. 36 for 5. mai 1915, skriver redaktøren i en artikkel, som for øvrig handler om særkalker, bl. a.: «Det er nok ene og alene omsorgen for den legemlige sunnhet som ligger bak kravet på særkalker, ganske som kirken av den grunn ved dåpen er gått over fra neddykning til overøsning, idet mange lot seg døpe på dødssengen!» Det må vel sies at disse vitnesbyrd er

Ved jordan

til fordel for neddyppelsesformen, som den form de første kristne benyttet, men det som gir dem særlig styrke er at de stemmer med de bibelske uttrykk om dåpen. Jeg kunne fylle mange sider med liknende vitnesbyrd.

Vi har alt lagt merke til at innen jødedommen, når proselytter skulle antas, ble disse døpt med neddyppelsesdåp. Hvor langt tilbake i tiden denne skikk går, er ikke så godt å si, men at den var brukt er en avgjort sak.

De nærmere skildringer i Bibelen av døperen Johannes' framgangsmåte, tyder på, synes jeg, at også han brukte neddyppelsesdåp. Stedet hos **Matt 3, 6** lyder slik: «De ble

døpte av ham i («en») elven Jordan.» Uttrykket «i» viser oss at man ble nedsenket i vannet. Således også **Matt 3, 11**, hvor det skal lyde: «Jeg døper eder i («en») vann til omvendelse.» I **Joh 3, 23** står det: «Men også Johannes døpte i («en») elven, nær ved Salim, fordi det var meget vann, og folk kom dit og lot seg døpe.»

Når man innvender at vannet i Jordan løper så stridt at det ville være farlig å stå der og døpe, så er ikke det tilfelle. På enkelte steder visstnok, men på det sted hvor jeg badet meg i Jordan i 1908 kunne man godt ha utført dåp. Jeg har flere ganger siden ønsket at jeg den gang så hva jeg nå ser vedrørende dåp. Tenk hvor herlig! – senket ned, døpt i Jordans vann, hvor Jesus ble døpt. Det er imidlertid ikke stedet som avgjør dåpens betydning og gyldighet.

I samme kapittel hos Johannes og i verset foran (**22. vers**) står det: «Deretter kom Jesus og Hans disipler til Judea, og Han ble der sammen med dem og døpte.» Så kommer det: «Men også Johannes døpte osv.» Det er naturlig, synes jeg, å slutte herav, at det var en bestemt likhet mellom Jesu framgangsmåte og den Johannes brukte, ellers hadde naturligvis evangelisten bemerket forskjellen mellom de to. Hvis Johannes brukte neddyppelsesdåp, så ligger det snublende nær å tro at også Jesus gjorde det. Det nevnes ikke om noen forskjell i dåpsmåten mellom de to. Mange av Johannes' disipler ble Jesu disipler uten at det nevnes om noen strid pga. den forskjellige dåpsmåte.

Jesus selv ble døpt av Johannes og uten tvil på samme måte

som de andre. Om Jesu dåp ved Johannes heter det: «Men da Jesus var døpt, steg Han straks opp av vannet.» (**Matt 3, 16; Mark 1, 10.**)

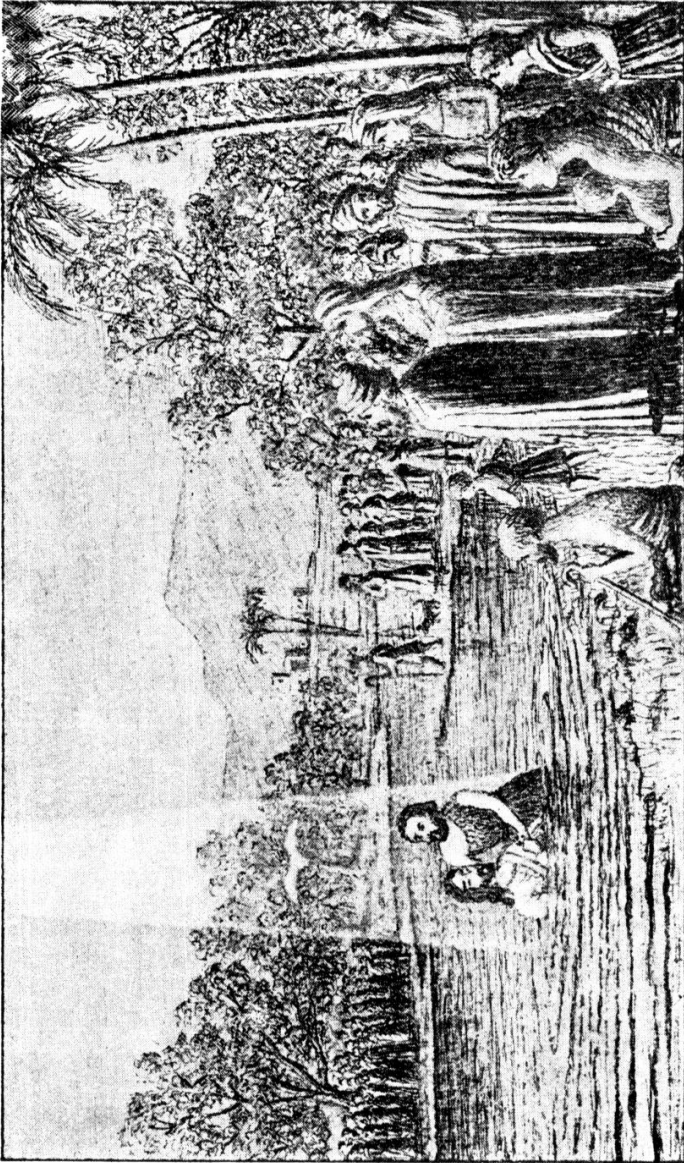
Man må vel slutte derav at Han sto ute i vannet med Johannes. Døperen har da lagt Ham bakover og døpt ham, på samme måte som de andre som kom til ham for å bli døpt. Hvorfor skulle han ellers stå ute i selve floden? Vi behøver ikke å gå ut i floden for å helle vann over en dåpskandidats hode. Det kan man stå på stranden og gjøre. Men om Jesus sies det: «Han steg opp av vannet.»

Johannes følte sin uverdighet til denne handling, men på Jesu inntrengende anmodning utførte han den.

Når det gjelder betydningen av Jesu dåp og forskjellen mellom Johannes' dåp og den kristne dåp, så vil jeg komme tilbake til det senere.

Det er ganske klart at døperen Johannes brukte neddyppelsesdåp, at Jesus ble neddyppet, at Jesu dåp (som Hans disipler utførte) var i sin ytre form lik Johannes' dåp, at denne form var den alminnelige blant jødene, og at det var en neddyppelsesdåp Jesus befalte sin menighet å iakttå og utføre (**Matt 28, 18—20**) da Han innstiftet den kristne dåp, og at det var denne de første kristne praktiserte inntil man langt om lenge avvek fra den opprinnelige form.

Kirkefedrene fastholdt som sagt den trefoldige neddyppelsesdåp, og først i det fjerde århundre så skjedde det et

Jesu dåp i Jordan

brudd derved, at Eunomius, som forkastet treenighetslæren og Kristi guddom, innførte engangs neddyppelsesdåp for å protestere mot treenighetslæren. Men han ble betraktet som kjetter.

I det syvende århundre tillot pave Gregorius den store at man i Spania benyttet engangs neddyppelsesdåp for å motarbeide kjetterne som der benyttet trefoldig dåp. Ellers finner man at trefoldig dåp var den alminnelige form i flere land helt til det 14. og 15. århundre og den finnes fremdeles i den gresk-katolske kirke.

Lutheranerne overøser tre ganger, metodistene gjør som regel likedan.

Man mente ved dette å fastholde de tre navns verdighet og like rang i dåpshandlingen og trosbekjennelsen, likeså de tre dager i graven og oppstandelsen på den tredje dag.

Ved nærmere undersøkelse finner man likevel ikke klare beviser for trefoldig dåp fra den apostoliske tid (år 1—100 e. Kr). Og da entallsformen brukes (**Matt 28, 20**), ikke «navner», men «navn», er det uten tvil det rette å bli døpt med engangs neddyppelsesdåp, altså «til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn».

Det er sannsynlig at den trefoldige form ble innført sammen med de andre overflødige bestemmelser etter aposteltiden, slik som nakendåp og anvendelse av melk og honning. Under alle omstendigheter finnes det ingen støtte for overøsning

og bestenkning. Man gjorde det visstnok i den etterapostoliske tid iblant med syke og døende folk, men deres dåp betraktes av de fleste med mindre velvilje. Det var vanskelig for slike å oppnå betrodde stillinger i menigheten, hvis de oppsto av sykeleiet, da man som regel mente at de tok dåp av frykt og redsel for at de ville fortapes, hvis de døde uten dåp. Motivene, mente man, var derfor ikke av de beste, lik som formen for deres dåp var helt forskjellig fra den brukelige.

«I alminnelighet var det sterke forbud og alltid en mengde hindringer lagt i veien for slike personer, så de ikke skulle få tillitsverv i menigheten.» (William Maskell «Holy-Baptism», Chap. II).

Konsiliet i New-Cæsarea i år 314 erklærte: «Den som døpes når han er syk, bør ikke bli prest, for hans antagelse av troen er ikke frivillig, men av nødvendighet, med mindre hans flid og tro viser seg etter på å være anbefalelsesverdig, eller en mangel på menn, som kan betjene plassen, gjør krav på det.»

I Stanleys «Christian Institutions» står det: «Dåp med overøsning begynte i det 13. århundre, og var forkastet av hele den eldre kirke som slett ingen dåp, unntatt i et sjeldent tilfelle, som t. eks. et dødsleie eller den ytterste nød. Om trent den første unntagelse til regelen var kjetteren Novatian.» Mange har i senere tider fremholdt, deriblant også wesleyanerne, at begge metoder, overøsning og neddyppelse, ja også bestenkningens formen, var like berettiget, idet man

gikk ut fra *Es 52, 15*, som i den gamle engelske bibeloversettelse lød slik: «so shall He sprinkle many nations.» (Så skal Han bestenke mange nasjoner) Men i margen, både i den nye engelske og den nye amerikanske oversettelsen, så står det: «or startle» (få dem til å fare opp). Slik oversettes stedet også i den nye norske oversettelse: «således skal Han bringe mange folkeferd til å fare opp». Det er altså den rette oversettelse. Wesley sier i sin fortolkning av *Rom 6, 4* («vi ble altså begravet med Ham ved dåpen til døden»), at apostelen her «henviser til den eldre («ancient») måte å døpe med neddyppelsesdåp. For at liksom Kristus ble oppreist fra de døde ved Faderens kraft – underbare kraft! – så skal også vi, ved den samme kraft oppstå igjen, og som Han nå lever et nytt liv i himmelen, således skal vi vandre i et nytt levnet. Dette, sier apostelen, er det vår dåp betegner for oss.» (Expl. Notes upon the New Test. by John Wesley M. A)

Noen lar seg binde av argumenter som disse: at det var umulig å finne så mye vann at 3000 kunne døpes i Jerusalem med neddyppelsesdåp på en dag. At det ville ta altfor lang tid å døpe så mange som 3000 på den måte på en dag. At det var umulig for Paulus å finne så mye vann i en fart at fangevokteren kunne døpes på den måte. At det nå bare finnes så lite vann der hvor kammersvennen ble døpt av Filip, at det visstnok ikke var dypere den gang heller. At det er meget upraktisk i kalde land å bruke denne dåpsmetode, mange har satt livet til ved å gjøre det – og flere liknende argumenter. Men når man står overfor en kjensgjerning, så må man bøye seg for den, og det er dette at neddyppelsesdåp var menighetens framgangs måte. Så kunne vel apostle-

ne finne veier og midler til å handle deretter om det var aldri så vanskelig.

Jeg var i Jerusalem i «hetetiden» i 1908, men det fantes vann nok i de store vannbeholdere oppe ved templet til å døpe tusener. Og selv om de som døptes ikke ble senket ned i disse beholdere, så kunne jo vann tømmes derfra i andre beholdere. I Bethesdadammen så jeg nok av vann.

Hva tiden betreffen, så tar det ikke lengre tid med neddyppelsesdåp enn med overøsningsdåp. Det kan jeg nå selv personlig bevitne.

Og i de kaldere land har vi jo kull og ved, så vannet kan gjøres likså behagelig her som vannet i Østerland, om det er nødvendig. Kristne må være praktiske, derfor har de fått sine forstands evner. Men vi kjenner til ikke så få, som har slått hull i isen og tatt dåp, uten at legemet har lidt derved – tvert om.

Kanskje fangevokteren hadde et åpent bad i sitt hus, som ofte var tilfelle i romerske hjem.

Om Filip og kammersvennen heter det tydelig nok at de «steg begge ned i vannet». Det var unødvendig, bare for å bestenke eller overøse kammersvennen med vann. Og «de steg opp av (ut av) vannet» (*Apg 8, 38—39*). Hvis det er nødvendig å stige ned i vannet og opp av vannet for å helle litt vann over ens hode, så er døpefontene slett ikke fyldestgjørende i de kristne land. Det må være lett å se, synes jeg,

at kammersvennen ble neddyppet. (Kfr. **Mark 1, 9**: ebaptisthe eis ton Jordanen). Disse betraktninger bør føre til at de som ikke er døpt ved neddyppelsesdåp, bør innse, at de rett og slett ikke er døpt.

FORSKJELLIG SLAGS DÅP

I Skriften omtales flere slags dåp, og det er best ikke å forveksle dem, men holde deres betydning og mål klart fra hverandre.

1. Dåpen til Moses

Paulus skriver om denne slik: «Våre fedre var alle under skyen og gikk alle gjennom havet og ble alle døpt til Moses i skyen og i havet.» (*1 Kor 10, 1—2*)

Dette sted har alltid vært framført som bevis for bestensdåp. Man tenker seg Israel gående fram på det tørre og overstenket av vandrdåpene, som vinden førte over dem fra vannmurene på begge sider. Men dr. A. R. Fausset (engelsk statskirketeolog) fremstiller overgangen mer virkningsfullt: «Det er,» sier han, «en likhet mellom symbolene også, for både skyen og havet besto av vann, og som disse førte israelittene bort fra synskretsen for så atter å fremstille dem synlig, derfor også med vannet overfor de dømte.»

Denne tildragelse omtales ikke i Det gamle Testamente som en dåp, men Paulus bruker den billedlig. For gjennom den seier som Moses, ved Guds kraft, her vant over sine og folkets svorne fiender og undertrykkere, framtrådte han som folkets avgjorte fører og høvding. Deres tillit til ham ble befestet. I en viss åndelig forstand ble de døpt eller innviet til ham og hans fremtidige ledelse.

Mange har også sett i den omstendighet at alle ble døpt til Moses, et uttrykk for at også barna bør døpes. De gikk også gjennom vannet og skyen. Men det ses likevel klart at Paulus bare har de voksne i sin tanke, for han bruker uttrykket: «våre fedre – ble alle døpt til Moses.» I **5. vers** står det om disse «fedre»: «Likevel hadde Gud ikke behag i de fleste av dem.» I hvem? – fedrene! De ble «slått ned i ørkenen». De handlet bevisst mot Gud. Det var ikke de barn som gikk gjennom havet som ble slått ned, men «fedrene». Barna slapp inn i Kanaan etter ørkenvandringen. (**1 Mos 14, 31—33; 5 Mos 1, 39; Josva 5, 6—7; Hebr 3, 16—19**)

Paulus taler derfor her om «fedrenes» dåp og påstår at det skjedde derved at de var «under skyen» og gikk «gjennom havet». «Begravet i dåpen,» med andre ord.

Hele bildet benyttes for å vise at disse israelitter, skjønt de ble innvidde til så store og mange rettigheter, med Moses som leder, (sml. **3. og 4. vers**) likevel «falt i vantro» og ble «slått ned i ørkenen». Dette til advarsel for oss som er døpt til Kristus, anføreren for den nye pakts lære.

2. Yppersteprestens dåp

Når ypperstepresten skulle innvies til sin gjerning, ble hans legeme badet i vann. (**3 Mos 16, 4—24**) Dessuten skulle han stenkes med blod og salves med olje. Hans drakt skulle ikke ved denne anledning være høytidsdrakten, men de ringere «linklær». (**23. vers**) All denne symbolikk peker hen på ypperstepresten for en bedre pakt: Jesus, som da Han ble inn-

viet til sin yppersteprestelige gjerning, ble døpt i vann i Jordan, salvet, ikke med olje, men av Ham som oljen symboliserte – Ånden. Og sitt eget blod frambar Han (ikke blod av okser, bukker og lam) da tiden var fullkommet og ble stenket av denne for verdens synd forsonende strøm, som fløt ned over hans hellige legeme – det blod som rensar oss fra alle våre synder.

3. Døperen Johannes' dåp

Jesus påviste for jødene at døperen Johannes' dåp var «fra himmelen». (*Matt 21, 24—27*) Selv betegnet Johannes sin dåp som en «omvendelses dåp». (*Matt 3, 11*) Markus sier: «Således stod døperen Johannes fram i ørkenen og forkynte omvendelsens dåp til syndenes forlatelse, og hele Judea og alle de fra Jerusalem gikk ut til ham, og de ble døpt av ham i elven Jordan, (ikke med vann fra elven Jordan) i det de bekjente sine synder.» (*Mark 1, 4—5*) De var seg sine handlinger bevisst.

Johannes skulle berede veien, dvs.: hjertene for Jesus. Folket skulle ydmykes under den kraftige rothoggers velrettede slag og renses for å motta den store Mester – ja, Messias selv! Og Johannes' kraftige forkynnelse bøyde dem slik at til og med fariseerne ikke turte å påta seg det ansvar å underverdere hans misjon og dåp. (*Mark 11, 32*) «Alle mente om Johannes at han i sannhet var en profet.»

Denne dåp var en besegling på den sinnsforandring som fant sted hos dem som han døpte og pekte (som Johannes' for-

kynnelse) på det «Guds Lam som bærer verdens synd», om enn den fulle forståelse av denne sannhet ennå ikke var blitt helt levendegjort av Ånden for folket, og kunne ikke bli det før etter Kristi død.

Den ytre handling stadfestet offentlig det åndelige skritt disse mennesker hadde tatt. De hadde omvendt seg fra sine synder og bestemt seg for et liv i renhet etter det lys døperen Johannes kunne meddele dem. Det var visstnok ikke det fullkomne lys, som vi senere skal se, men det var en begynnelse, et forvarsel på ennå herligere ting.

4. Den dåp Jesus mottok av døperen Johannes

Det er mange som blander sammen den dåp Jesus mottok av døperen Johannes med «Johannes' dåp» og den «kristne dåp».

Den dåp Jesus mottok av den store profet nede i Jordans vann er mer beslektet med den kristne dåp enn med «Johannes' dåp», men en og samme slags dåp er den ikke. Likevel har den mye til felles med vår at vi er i vår fulle rett når vi sier: «Hvis Jesus, min guddommelige Mester, lot seg døpe, da vil også jeg gjøre det og følge i hans fotspor.»

Ved sin dåp i Jordan innviddes Jesus til den store gjerning som brakte oss frigjørelse. Johannes følte at denne som gikk ned i Jordans vann og over hvis hode, da han steg opp av

vannstrømmene, Den Hellige Ånd kom ned i en due skikkelse, at Han var «det Guds Lam som bærer verdens synd» og som «døper med Den Hellige Ånd og ild!»

Jesus selv visste hvorfor han gikk denne vei. Vi har allerede påpekt dette. Som ypperstepresten i den gamle pakt, da han innviddes, ble badet i vann, bestenket med blod og salvet med olje, slik skulle nå Jesus innvies til sin yppersteprestelige gjerning. Jesus ble badet, dvs. nedsenket i Jordan, salvet med olje (Den Hellige Ånd) og Hans hellige blod fløt som en rensende strøm, ikke for egne synder, men for «hele verdens synd» (**1 Joh 2, 2**) på Golgata.

Ved tredveårsalderen, den alminnelige alder for en jødisk lærers offentlige framtrede, fant Jesu dåp sted i Jordan. Ydmykt bøyer Han seg for rettferdighetens krav. Han ville «fullbyrde all rettferdighet».

Man kan ikke tenke seg at Jesus mottok den samme slags dåp som de øvrige jøder. Han hadde ingen synd på sin samvittighet og intet å omvende seg fra. Derfor mottok ikke Jesus omvendelsesdåpen som Johannes' dåp egentlig var. Johannes tenkte ikke, da han så Jesus komme: «Her kommer en ugudelig mann som må omvende seg og bekjenne sine synder før jeg kan døpe ham!»

Nei, han følte det motsatt: «Jeg trenger å døpes av Deg, og du kommer til meg,» utbrøt han. (**Matt 3, 44**) Han protesterte mot å døpe det hellige og rene vesen som sto foran ham. Han følte Jesu renhet og hellighet strømme imot seg. Hva er

jeg mot Ham! Jeg er «ikke verd å løse hans skorem!» Han skal frem og forbli – jeg skal forsvinne! Her var det derfor ikke snakk om en omvendelse eller en «omvendelsesdåp». Jesus har aldri omvendt seg, simpelthen fordi Han ikke hadde noe å omvende seg fra, og Han var således den eneste blant menneskene om hvem dette kunne sies. Men «Johannes' dåp» var nettopp den dåp som bare sådanne mottok som omvendte seg og «bekjente sine synder».

Da er det innlysende at den dåp som Johannes døpte Jesus med, var av en annen art. Han bøyde seg ned til oss i våre kår og «ble gjort til synd for oss». Likevel var han selv ren og gikk frivillig inn under de krav som var forbundet med verdens frelse, og innledet denne sin frelsesgjerning ved den dåp han mottok i Jordans vann. Han gikk ned – side om side med syndere og døptes av et menneskebarn, skjønt han var Guds Sønn og gikk inn under vår dom og død, ble lik oss i alt – likevel uten synd!

Moses var det av Gud utvalgte redskap til å utfri Guds folk fra trelldommen i Egypt, og innvidde den første yppersteprest, og Johannes, den største profet født av kvinner under den jødiske husholdning, et utvalgt redskap til å berede Herrens vei og vende folkets hjerter fra trelldom, i synden under loven til Forløseren – han innvidde den siste yppersteprest til sin gjerning.

I «Majesty of Truth» sies det meget treffende: «Moses mottok sin fullmakt i ørkenen og Aron ble innvidd i ørkenen. Johannes var som en røst i ørkenen og innvidde Kristus i

denne som den evige yppersteprest etter Melkisedeks vis. Moses var ikke selv en prest, men en guddommelig ansatt administrator. Johannes var heller ikke prest, men mottok sin fullmakt direkte fra Herren, og hans spesielle gjerning var å fremstille for jødene deres rette profet, prest og konge. Fra det øyeblikk himmelen åpnet seg og Ånden kom over ham framsto han som Kristus-Messias.»

Etter alt hva vi her har sagt kan vi umulig forstå at «Johannes' dåp» var den samme som den Jesus fikk av Johannes, eller fastholde at Johannes' dåp er ensbetydende med den kristne dåp, med like omfattende innhold som dåpen i den hellige treenige Guds navn. Man kan ikke, med andre ord si at de som hadde mottatt Johannes' dåp ikke hadde bruk for den kristne dåp. De som sier dette har gjort Johannes' dåp ensbetydende med den kristne dåp, noe Skriften aldri har gjort.

Jeg må derfor fastholde at den dåp Jesus mottok av Johannes ikke var den kristne dåp. Jesus tilhører treenigheten, og det er lite trolig at han mottok dåp i sitt eget navn.

Ved hans dåp åpenbarte treenigheten seg: Faderens røst hørt, Sønnen sto der i Jordans elv, og Ånden såes i due-skikkelse – Fader, Sønn og Ånd. Og Johannes, administratoren, sto der bare som et redskap som med beven utførte Mesterens ønske, som nå frivillig bøyde seg under rettferdighetens store krav for å frelse verden. En mer opphøyd dåp enn denne kan man ikke tenke seg. Den var opphøyd over all annen dåp som han er opphøyd over alle andre og

hans gjerning over alle andres. Den står der uten sidestykke på Bibelens blad. Storslagen i sin renhet og enkle form. Det er Forsoneren selv – vår Gud og Konge, den store verdens Frelser, som offisielt inntrer i sin stilling som vår Mellommann, vårt alt. Intet under at himmelen åpner seg over ham. Og vi kan være forvisset om at myriader av himmelens strålende vesener var til stede, skjønt usynlig for folket, og priste Gud som nå så snart ville fullbyrde frelsens store plan. Da var det som sangeren sier at «vannets klare bølger fikk favne selv sin Gud!»

Det er, som påpekt, en inderlig tilknytning mellom Johannes' dåp av Jesus og den kristne dåp. Jesu dåp betegner innvielsen til forsoningsverket, vår dåp er en stadfestelse av denne. Den første peker frem til Golgata, vår viser tilbake til denne. Som han gikk ned under Jordans strømmer, slik skulle han gå ned i dødens strømmer for oss. Som han oppstod av vannet, slik skulle han oppstå av døden til evig seier over sine fiender. Vår dåp betegner vår død med ham og vår oppstandelse til et evig liv i seier med ham.

Som Den Hellige Ånd kom over ham, skal den også, i en viss grad, iallfall «falle på» oss. Vi høster fordelene av den død og seier, hvor han på denne minneverdige dag i Jordans dype strømmer innvidde seg, og hvor han fikk himmelens anerkjennelse: «Denne er min Sønn den elskelige, i hvem jeg har velbehag!» Hans dåp av Johannes i Jordan er et eksempel for oss å etterfølge, da han i alt er gitt oss som vårt eksempel og liv. (*1 Pet 2, 21; 1 Kor 10, 1—6*)

Det må være forholdsvis lett å skjelne mellom disse forskjellige slags dåp når ikke partihensyn og gamle teologiske begreper hindrer oss.

Den kristne dåp kunne ikke forvaltes før Jesu oppstandelse fra de døde, og ble visstnok ikke meddelt noen før pinsedagen i Jerusalem.

Den dag et fulltonende evangelium ble forkynt, begynte man også å døpe på Jesu befaling, i den treenige Guds navn. Hva som tidligere var blitt utøvet i så henseende av døperen Johannes og hans disipler og av Jesu disipler, hørte mer overgangstiden til – overgangen fra den gamle pakt til den nye.

Den kristne dåp må derfor ikke sammenblandes med de øvrige, hvor betydningsfulle disse enn var på det stadiet de ble utført, og den dåp Jesus mottok av døperen Johannes, var ekstraordinær og står for seg selv alene med sitt forbilde i yppersteprestens innvielse til sin gjerning i den gamle pakts husholdning. En dåp som bebudet og innledet det frigjørelsesarbeid som ingen utenom Jesus kunne utføre.

5. Jesu dåp ved sine disipler

Vi har allerede sett at Jesus brukte dåp før sin korsfestelse (*Joh 3, 22*). I *Joh 4, 1—2* står det at fariseerne hadde hørt at Jesus vant flere disipler og døpte flere enn Johannes. Men det tilføyes: «Likevel var det ikke Jesus selv som døpte, men Hans disipler.» Men deres dåp var Jesu dåp, selv om de kun

var hans ringe tjenere. Jesu preken hadde også som begynnelsesgrunn den samme reformatoriske klang som døpe-rens: «Omvend eder, for himlenes rike er kommet nær!» (*Matt 4, 17*)

Hans dåp var derfor av liknende art: en omvendelsesdåp, om enn både Jesu forkynnelse og dåp var et nytt ledd, et nytt trappetrinn med i den utvikling som foregikk i Hans tilhengeres sinn før forsoningsverket ble fullbrakt og klargjort for dem. Johannes og Jesus ble ikke motsetninger til hverandre. Den ene forberedte veien for den andre. Jesus avløste Johannes.

Dr. Matthew Henry⁵ sier: «Kristus begynte å preke og døpe før Johannes la ned sin gjerning, så han kunne være rede til å motta Johannes' disipler når denne ble borttatt og hjulene kunne således holdes gående.» «Det var fremdeles arbeid for Johannes å gjøre, for Jesus var ennå ikke alminnelig kjent, heller ikke var folkets sinn helt beredt for ham ved omvendelse. Johannes hadde mottatt sin fullmakt fra himmelen og ville ikke slutte før han fikk kontraordre fra samme hold.»

Han tok seg heller ikke nær av det at flere folk gikk til Jesus enn til ham, for han var overbevist om at dette nettopp var Guds plan. Han følte seg ikke verdig til å løse Jesu skorem. «Han skal vokse, jeg skal avta,» var hans vitnesbyrd om Je-

⁵ Matthew Henry (18 oktober 1662 – 22 juni 1714) var en engelsk bibelkommentator og presbyteriansk prest.

sus. Jesu dåp beseglet altså slike som hans disipler, som omvendte seg fra sine synder og ville følge ham.

Men som Jesu forkynnelse var mer klar og omfattende enn den Johannes førte, slik ble også Jesu dåp innvielsen til en lysere og mer fullkommen undervisning og skole enn hans, men ikke den endelige. Han hadde meget å si dem som de ennå ikke kunne bære. (*Joh 16, 12*) Etter Talsmannens komme, skulle de føres inn i en åndelig skole som de den gang ikke var modne for.

Disiplene befant seg derfor i en overgangstid, og Jesu dåp som hans forkynnelse var avpasset for denne. Hverken døperen Johannes' dåp eller Jesu dåp var «den kristne dåp», som først ble innstiftet av Jesus etter sin oppstandelse fra de døde. Men Johannes' dåp hadde likevel det tilfelles med «den kristne dåp» at de beseglet omvendelsen og syndenes forlatelse.

6. Den kristne dåp

Det er likevel en vesentlig forskjell mellom den kristne dåp, Johannes' dåp og den tidlige dåp av Jesus og hans disipler. Den kristne dåp er visstnok som disse en besegling på omvendelse og syndenes forlatelse (*Apg 2, 38*), men den omfatter meget mer. Den er ikke bare en besegling på gjenfødselen, men den kan også lede til eller være et middel til gjenfødelse, ved å oppleve og styrke troen på forsoningen hos de rette dåpskandidater. Jeg tenker meg til eksempel alvorlige og søkende hedninger eller andre, som på vårt

spørsmål: «Tror du på den Herre Jesus Kristus?» ville svare «ja», skjønt de neppe har mer enn en forstandstro, men som under dåpshandlingen muligens ville få opplatte hjerter for nåden, så de ved barnlig hjertetro kunne gripe frelsen og bli gjenstand for Åndens gjenfødende kraft. En slik mulighet synes jeg ikke er utelukket. Men mer om det senere.

Den kristne dåp fremstilles også som en pakt, som inngås offisielt av troende mennesker med sin Gud. Det er en «god samvittighetspakt med Gud», som her får offentlig bekreftelse og form. Stedet oversettes også slik: «Et innstendig forlangende etter en god samvittighet med Gud.» Således i den engelske reviderte oversettelsen: «The interrogation (or inquiry or appeal) of a good conscience toward God». Vi er «begravet med Ham (Kristus) ved dåpen til døden». Vi er «døpt til hans død» (**Rom 6**) for at «lik som Kristus ble oppreist fra de døde ved Faderens herlighet, så skal også vi vandre i et nytt levnet».

Den som har mottatt kristendåpen har derfor fått sine øyne åpnet for forsoningens og oppstandelsens herlighet og vet for en del hva det vil si å være «korsfestet med Kristus», «begravet» og «oppreist» med Ham. Enhver troende dåpskandidat, som helt slipper hjertet til, vil, om ikke annet enn i sin begynnende skjønnhet og kraft forstå og oppleve noe av Jesu guddommelige liv i sitt indre.

Hverken doperens dåp eller Jesu tidligere dåp innebar noen klar forståelse av forsoningen og oppstandelsen, ellers hadde ikke disiplene vært så uvitende om det. Ennå mindre

meddelte de tidligere dåper noe om treenighetslæren. Den kristne dåp derimot er en dåp i den treenige Guds navn.

Disse forskjellige dåper klargjør for oss den store forskjell det er mellom alvorlig, god jødedom og levende kristendom. Og var enn den tid disiplene gikk på Jesu misjonsskole fylt med klarere lys i mange spørsmål enn den aller beste jødedom kunne yte, så kan den ikke sidestilles med den herlighet som opprant over disiplene etter Jesu oppstandelse og åndsutgytelsen i Jerusalem. De var gode jøder og trodde at de hadde den lovede «Messias – den levende Guds Sønn» i sin midte (**Matt 16, 16**), og de var «rene» etter Hans ord (**Joh 15, 3**), så langt de hadde oppfattet ham, men den fulle kristne herlighet var ennå ikke kommet over dem.

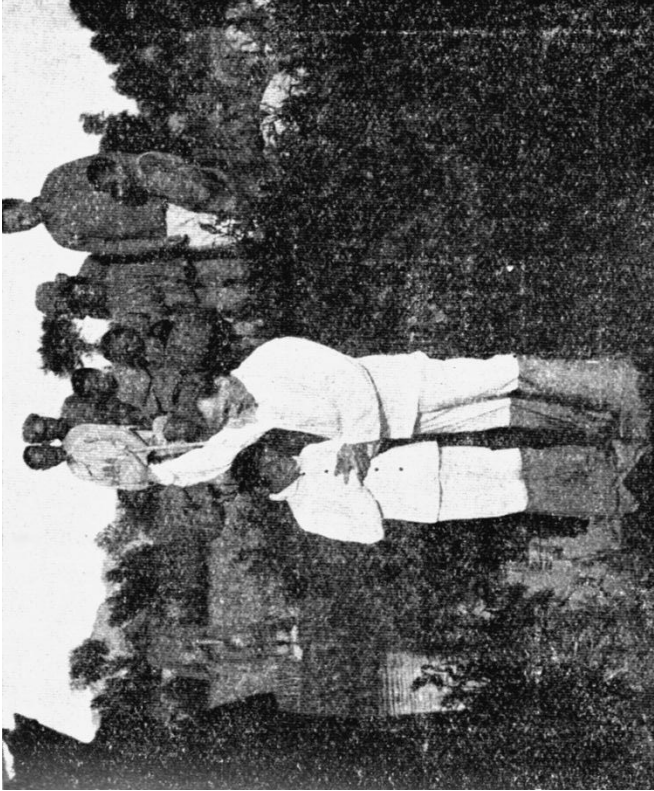
Først da han åndet på dem etter sin oppstandelse (sml. **Joh 20, 22** og **Luk 24, 45**) fikk de kristent lys. Og i det øyeblikk ble de løftet inn i forståelsen av Jesu frelsesverk som aldri før. Da ble de kristne om enn de troende først lenge etter dette betegnes med dette navn. (**Apg 11, 26**)

Jesus sa nemlig om sine disipler at deres navner var oppskrevet i himmelen (**Luk 10, 20**), allerede før han led korsdøden, men de manglet den fulle forståelse av forsoningen inntil Jesus etter sin oppstandelse «åndet på dem». Da ble korset sett i nytestamentlig belysning. Da brøt frelsens herlige fylde inn over dem. Da sang de i Ånden: «Lovet være Gud og vår Herre Jesu Kristi Fader, han som etter sin store miskunn har gjenfødt oss til et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde!» (**1 Pet 1, 3**). Døperen Johannes'

dåp betegner derfor på langt nær den grad av åndelig lys som den kristne dåp. «Den minste i himlenes rike» er i den forstand større enn ham (**Matt 11, 11**).

Antagelig hadde en stor del av dem som ble døpt på pinsedag tidligere mottatt Johannes' dåp, kanskje også Jesu dåp. Det er nemlig lett tenkelig at de som helhjertet mottok evangeliet på pinsedag var slike som tidligere hadde stått under døperen Johannes og Jesu direkte påvirkning.

I Efesus ser vi at Paulus døypte om igjen de som hadde mottatt Johannes' dåp (**Apg 19, 1—6**) og ga oss således et utvetydig bevis for at døperen Johannes' dåp ikke var tilstrekkelig for dem som ville være kristne.

Den første dåpshandling i Simpaon. Kueh-ven døpes av misjonær Parley Birger Eugen Gulbrandsen (1889-1959).

DEN KRISTNE DÅPS BETYDNING

Om dette punkt har det i lange tider rådet stor uenighet innen kristenheten, og man har avveket i oppfatningene helt fra den katolske kirkes gjenfødselslære på den ene side til kvekernes og frelsesarmeens forkastelse av dåpen på den annen side.

Det kan derfor muligens interessere flere å se litt på disse forskjellige oppfatninger for dermed å få et helhetsbilde av de troendes stilling til dette spørsmål.

1. Kvekerne har, som vi allerede har sett, helt ut forkastet både dåpen og nattverden. Da er det klart at de ikke tillegger dåpen noen betydning. Den skal oppfattes helt åndelig.

2. Frelsesarmeens stifter, general Booth, var jo opprinnelig tilhenger av metodistkirkens synsmåte i denne sak. Som leder for «den kristne misjon» utførte han barsedåpshandlinger og ledet nattverd gudstjenester, han selv eller en av hans medarbeidere. Men idet arbeidet utviklet seg og antok nye former medførte dette mange vanskeligheter. Kvinnene syntes ikke om å utdele nattverden eller døpe. Han forbød da endelig dåp og nattverd innen virksomheten. Soldatene skulle marsjere ved gitte anledninger til statskirken og få sine barn døpt der og motta nattverden der. Men dette gikk heller ikke. Et rykte begynte å melde seg om at armeen var gått over til statskirken. Og innen denne reiste de høykirkelige seg imot denne forordning. I katolske land ble denne plan

alltid ugjennomførlig. Generalen og Mrs. Booth begynte da å studere hele spørsmålet på nytt, og om enn de antagelig aldri har uttalt det, er det liten grunn til å tvile på at de gikk over til den anskuelse som råder blant kvekerne. Generalen lot derfor hele saken bero. Soldatene kunne gå til kirke eller kapell og der iaktta disse handlinger etter eget ønske, men for eksemplets skyld skulle ikke offiserene gjøre det. Generalen og hans hustru gikk ut fra, at de kun drev en misjon, som ikke var å betrakte som et kirkesamfunn.⁶

Hverken barnedåp eller voksendåp utføres derfor innen armeen. En barneinnvielse iakttas, som av mange anses som et surrogat for barnedåpen.

Armeen har imidlertid vokst til å bli et stort religiøst samfunn, større enn generalen hadde tenkt seg muligheten av. Dens medlemmer går som regel ikke til noe annet sted for å søke åndelig næring. Burde man ikke nå i de kretser oppta hele spørsmålet igjen til fornyet overveielse?

3. Katolikkene stadfestet på konsilet i Trient de lærebegreper og det symbolske ritual som lenge hadde rådet innen kirken. Der bestemte man også at konfirmasjonen skulle komme etter dåpen. Det ble fastslått at i dåpen «ble det borttatt som har syndens karakter. Det er for lite å si om den, at den er hugget ned og ikke tilregnet mer». Kjødelig begjæring forblir som brensel for mulig synd og som en medvirkende årsak til dyd og belønning. Alle forsoningens

⁶ General Booth s. 57

velsignelser kommer her igjennom sjelen til gode. Selve dåpsritualets forskjellige vendinger belyser læren best: Vannet velsignes, djevelen besverges, barnet «kristnes», ikles den hvite kjole og meddeles navn.⁷

4. Den lutherske kirke lærer at dåpen er nødvendig til salighet og at i den meddeles syndsforlatelse og gjenfødelse. «Den augsburgske konfesjon»⁸ lærer i den niende artikkel om dåpen følgende: «Om dåpen lærer de (menighetene) at den er nødvendig til salighet, og at gjennom dåpen tilbys Guds nåde, og at barn skal døpes, for at de, ved dåpen blir overgitt til Gud, skal av ham annammes til nåde. De fordømmer gjendøperne, som forkaster barnedåpen og påstår at barn blir salige uten dåp.»

Det er visstnok i vår tid flere mildere fortolkninger av dåpens betydning innen den lutherske kirke, men den ekte lutherner tror at dåpen er gjenfødende. Biskop Balslev sier i sin katekismus at «dåpen virker syndenes forlatelse, frir fra døden og djevelen og gir alle dem den evige salighet, som tror hva Guds ord og forjettelse sier.» Og atter: «I dåpen blir spiren til et nytt åndelig liv nedlagt i oss, idet vi kommer i samfunn med Gud og Den Hellige Ånd begynner sin gode gjerning i oss.» Det kunne anføres et utall av slike uttalelser. Jeg har til og med lest i et luthersk skrift at vi fikk «Åndens dåp» den gang vi ble døpt som barn. «Min dåp i Jesu navn,» sier

⁷ Dr. Pope: «Compendium of Christian Theology.»

⁸ Den augsburgske konfesjon, *Confessio Augustana* (ofte forkortet til CA), er et sentralt luthersk bekjennesskrift som vanligvis refereres til ved sitt latinske navn, som betyr den augsburgske konfesjon, eller Augsburg-bekjennelsen.

en prest, «er Åndens dåp»⁹ Luther og Melanchton gikk ut fra at barnet var et «djevlels barn» før dåpen. Under djevlebesvergelsen: «Far ut!» osv. og dåpshandlingen, ble barnet befridd fra djevlels makt og innført i Guds samfunn – gjenfødt! I dåpen ble derfor alle gode spirer nedlagt i barnets sjel. Disse skulle da utvikles ved en rett anvendelse av nådemidlene og undervisning i ordet. Dersom man syndet skulle man vende tilbake til dåpspakten.

I Luthers store katekismus heter det: «Således ser man, hva for en høy, fortreffelig ting dåpen er, som river oss ut av djevlels strupe, gir oss Gud til eiendom, demper og borttar synden, deretter daglig styrker det nye menneske og stetse varer og vedblir inntil vi fra dette elende kommer til den evige herlighet.» «Liksom vi nå engang i dåpen har fått syndenes forlatelse, således blir den også hos oss hver dag, så lenge vi lever, det er så lenge vi har det gamle menneske på halsen.»

En luthersk prest i Danmark, pastor Knudsen, uttalte at den gave man mottok i dåpen var syndsforlatelsens gave. Men vi må da spørre: Hvilke synder er det spedbarn har gjort seg skyldig i?

Han uttalte også at det har ingen betydning om den kvinne som svarer på barnets vegne, sier «ja» på de forkjærte steder. Det er slett ikke det det kommer an på, likeså litt som det betyr noe om kvinnen er troende kristen, eller om pres-

⁹ «Søndagshilsen» 22/2 1914

ten er det. Gaven vår Herre gir, er ikke betinget av slike småting.

For det første er ikke presten enig med sine egne kolleger i saken, da flere av disse, som allerede antydnet, ikke vil gi en barnedåp, hvis ikke barnet kan få en kristelig oppdragelse etterpå.

Deretter er jeg enig med en innsender i et dansk blad som sa følgende om prestens uttalelse: «Når det intet betyr, om kvinnen, som er der for å svare på barnets vegne, svarer riktig eller ikke, så betyr det vel heller ikke noe, om hun slett intet svarer. Og om det intet betyr, at hun intet svarer, så betyr det vel heller ikke noe om presten spør eller lar være, da betyr det vel heller ikke noe med vannet, eller om barnet i det hele tatt er til stede? Hva mon det da betyr noe? Ingen av disse ytre ting kanskje? Vel, hvorfor da ikke la dem være eller vente med dem, inntil det blir gjort som følge av trang og tro hos den, det angår? Tenk hvilken parodi! Ifølge Pastor Knudsen skulle Gud ha innstiftet en dåp som følger:

En gudsfornektende prest retter noen spørsmål som omhandlende tro på Gud til en gudsfornektende kvinne, som hun svarer forkjært på et 8 dager gammelt barns vegne, og som en gave avhengig av denne handling – for det lærer kirken jo, at gaven er avhengig av handlingen – gir Gud syndenes forlatelse til et vesen, som aldri har begått noen synd og som heller ikke hefter for andres synder.»

Men når man nå spør: Hvordan går det da med de utallige

skarer av småbarn som dør uten dåp – hvis barnedåpen er gjenføðende? – så slår mange teologer inn på et sidespor: «Det blir en utvei for dem i en annen verden,» svarer man. Når man fremkommer med en ubibelsk lære, må man gripe til ubibelske argumenter for å forsvare den.

5. Den norsk-evangelisk-lutherske frikirke har den samme oppfatning av dåpen som den lutherske kirke. I en «Redegjørelse for Arendals og omegns frikirkelige forening» dras sterkt til felts mot kirkens forbindelse med staten. Frikirken har antatt den prestbyterianske kirkes organisasjonsform. De har også antatt den Augsb. konfesjon. «Ordets grunn sannheter er klarere framsatt i den Augsb. konf. enn i noen annen kirkes bekjennesskrift», heter det. Men istedenfor å si: «Vi fordømmer,» sier de: «Vi forkaster.» Uttrykket er noe mildere, men meningen er i grunnen den samme.

Alle som ikke tror som dem i dåpsspørsmålet forkastes. Det er læren. Heldigvis har praksisen for manges vedkommende innen de kretser vist seg å være mer kristelig enn læren. De har lært å tolerere andre selv om de ikke kan være enig i alle dogmatiske spørsmål, og det er jo Kristi sinn. (*Luk 9, 40—50; Joh 1, 20—21; 5, 1*)

6. Metodistene tror at dåpen er for alle som hører Gud til, og da de mener, ifølge Jesu ord, at himmelrike hører de små til, så lærer de at disse også er berettiget til dåp. I ritualet for dåpen står det: «Barnedåp bør bibeholdes i kirken.»

Med hensyn til dens betydning lærer de at dåpen «ikke blott

er et bekjennelsestegn og et skjelnemerke, hvorved de kristne atskilles fra dem som ikke er døpt, men den er også et tegn på gjenfødelse eller den nye fødsel». (Art. XVII)

På spørsmålet i katekismen: «Hva kan du for telle om dåpen?» – svares: «Vann, anvendt i Faderens, Sønnens og Den Hellige Ånds navn, hvilket er utvortes begrep av dåpen, hvorved den innvortes nåde, en død fra synden og en ny fødsel til rettferdighet, fremstilles.»

«Døpte personer er gitt adgang til Kristi synlige kirke, og deres forbindelse med ham som Det Nye Testaments midler, og deres rett til de åndelige velsignelser som hører til, er ved dette sakrament høytidelig bekreftet.»

Som man ser, tror ikke metodistene på gjenfødelse i dåpen. Dåpen er for dem et «utvortes tegn på en innvortes og usynlig nåde».

Det spørres i katekismens annen del: «Kan den kristne dåp av seg selv frelse våre sjeler?» Til det svares det: «Nei, dersom vi ikke i sannhet blir nye skapninger i Kristus og skapt i ham til gode gjerninger, vil vi forspille de velsignelser som er tilsikret oss ved dåpen.»

«Dåpen,» sies det videre, «forplikter oss til å forsake djevelen og alle hans gjerninger, verdens forfengelige prakt og ære, samt kjødets syndige lyster; likeledes å tro det hele evangelium og holde Guds bud, gjøre hans vilje og vandre deri alle våre livs dager.»

Det påhviler da foreldre eller verger å undervise barna i dåpens hellige vesen og betydning.

7. Baptistene, som jo forkaster barnedåp og fastholder «troendes dåp» med neddyppelse i vann, som den eneste rette dåp, tror heller ikke på gjenfødelse i dåpen, men nærmer seg sterkt metodistenes oppfatning av dens betydning, om enn de uttrykker det i andre ord.

Følgende fremstilling av saken i pastor John Ongmans (Ørebro) bok: «Kortfattet fremstilling av Bibelens grundsetninger» vil belyse forholdet klart:

Dopets betydelse: Andliga sanningar hafva i alla tider framställts i bilder och symboler, för att dessa sanningars innehåll skulle kunna åskådliggöras och utöfva ett djupare intryck på människorna. Gamla testamentets författare hafva använt en riklig mångfald bilder, så har också vår Frälsare själf gjort så väl som Nya testamentets författare. En sanning, som framställts utan bildig åskådning, är ofta en blott till hälften förstådd sanning, och om sanningen icke tydligt uppfattas, så läses eller åhöres den utan resultat. Detta har vår Frälsare med eftertryck framhållit i sin liknelse om de fyrehandade sädesåkrarne, da han säger: «Hvar någon hör ordet om riket och icke förstår det, kommer den onde och river bort det, som såddes i hans hjärta. Det är den som såddes vid vägen.» Matt 13, 19. Det är således av evighetsbetydelse, att sanningen förstås, ty först då verker den på människohjärtat och frambringar resultat. Då människan har öfvergått från död till lif, från Satans makt til Gud, så är detta

en hændelse så stor och öfvermåttan betydelsefull, att den bör på allt sätt omtalas och åskådliggøras inför människorna. Denna högvigtiga tildragelse åskådliggøras från olika synspunkter i det kristliga dopet.

1. Då man har uttagits från mörkrets furstes välde och införsatts i Guds Sons frihet, är det först af allt nödvändigt att visa, att man har lämnat det förra tilståndet, fått förlåtelse för sin synd och blifvit renad i Lammets blod. Det åskådliggøres i det kristliga dopet. Då dopkandidaten ned-sänkes i dopets grav, försvinner han för allmänhetens åsyn för några ögonblick, hvarpå han reses upp igen, såsom stode han upp ifrån de döda. Härmed åskådliggøres:

a) att han dött från sin förra umgängelse och begrafves;

b) att denna umgängelse har varit syndig och oren, men att dopkandidaten har fått förlåtelse for sin synd och blifvet renad från dess smitta, ty vattnet omgifver honom på alla sidor och öfver allt;

c) att han har uppstått från syndens och dödens omgifning till att vandra med Gud enligt ordets föreskrifter;

d) att han redan nu bär inom sig ett hopp om att få vara med i den första uppståndelsen, då Kristus kommer för att upptaga sin brudeskara från jorden.

2. Men dopet framställer ocksaa själfva frälsningen och icke blott dess verkningar. Det åskådliggør Jesu Kristi död från synden och hans uppståndelse från de döda. Synden är av Gud förbannad och måste bort ifrån hans åsyn, hvilket så

tydligt åskådliggjøres i det kristliga dopet. Då Jesus Kristus gjordes till synd för oss, blev äfven han en förbannelse, han måste dö och begrafvas. Gal 3, 13. Begrafningen med åtföljande förruttelse är alltid en bild av orenhet och åtföljande afsky. Huru kär en person än varit under sin lifstid, vill man på intet vis hafva hans lik stående kvar i hemmet. Man vil fortast möjligt hava det undanskaffadt ur allas åsyn och nedsänkt i grafvens gömma. Då nu dopet framställer en begrafning på det andliga området, visar detta, att synden är något fruktansvärdt, ty döden har kommit för syndens skull. Men man lämnar icke dopkandidaten i den våta grafven, utan man reser upp honom igen, hvilket så skönt symboliserar liv ifrån de döda. «Han är död för våra synders skull och uppstånden för vår rättfärdighets skull.» Allt detta visar nödvändigheten af att dopet sker efter ordets föreskrifter, ty i annat fall bortfaller betydelsen helt och hållet och ingifver ett för Guds ord alldeles främmande intryck. Detta sker, då dopet förrättas medelst begjutning eller bestänkning. Här af framgår också tydligt, att dopsättet, såsom många påstå, alls icke är en oviktig sak, utan tvärtom af synnerligen stor, ja fundamental betydelse.

Når man har lest alle disse meninger (og mange flere kunne anføres) og kanskje pløyd gjennom flere skrifter om saken for å tilfredsstille samvittigheten, da kan spørsmålet oppstå: Hvem har rett av dem alle?

Jeg tror, som metodistene og baptistene, at alle småbarn tilhører vår Herre, og det enten de er døpt eller ikke. Det finnes ikke et ord i Skriften som gir oss grunn til å tro at

småbarn blir gjenfødt i dåpen! Paulus sier i *Rom 5, 17—21* at Jesu rettferdighet og forsonende gjerning er grunnlaget for deres frelse. De antas ganske uforskyldt av Guds nåde i Kristus som Guds eiendom, uten bevisst tro fra deres side, og hører således Gud og himmelen til, uten at de selv vet noe om det.

De er seg ikke bevisst noe, hverken timelig eller åndelig og har derfor ingen ansvar. Deres handlinger (for å ta næring til seg o.l.) skjer kun som et utslag av naturdrift uten klare forstandsberegninger, slik som det kan skje i senere år.

For deres vedkommende må det kunne sies (inntil de er seg sine handlinger bevisst): Gud har ansvaret for dem, han har også ordnet det så at forsoningens velsignelse tilflyter dem, enten de fødes i de såkalte «kristne» land eller i hedningeland.

Ingen av de kjære små, som naturligvis ingen andel har hatt i sin tilblivelse, kan gå fortapt hvis de dør før de kommer til skjels år og alder. I den forstand kan det sies at det ikke finnes «hedningbarn» (spede). Hvis et lite spedt «hedningbarn» ble ført hjem til Norge og oppdratt i et kristent hjem ville det bli akkurat som ethvert annet barn, enten det ble døpt eller ikke. For barnedåpen avgjør slett ikke hvor vidt et barn blir snilt eller ikke. Baptistenes, kvekernes og frelsesarmeens barn er like så snille som lutheranernes og meto-distenes.

En mann fortalte meg at han for å prøve barnedåpens virk-

ninger på en praktisk måte, lot halvparten av sine barn døpe, den annen halvpart lot han være udøpt. Det viste seg imidlertid at det var ingen forskjell på dem. De som fikk barne-dåp var ikke bedre enn de som ikke fikk den.

Hvis det er sant at dåpen er absolutt nødvendig til frelse, og at de døpte er gjenfødt og sanne Guds barn, da kunne vi jo bare be folket i hedningland å la seg døpe. Når det så var ordnet var allting klart. Og gikk det ikke med det gode, fikk vi forsøke som hellig Olav å tvinge dem med sverdets egg. Frelser dåpen ubetinget, så er det det samme hvordan det skjer – bare det skjer. Trodde jeg det, ville jeg handle deretter. Men det viser seg at massedåp på det grunnlag, både i fortid og i nåtid blant hedningene, (jeg tenker meg flere tilfeller i India og andre land i vår tid) enten det skjer ved maktbud eller ved list, eller ved veltalenhetens magnetiske kraft, eller som en følge av nedarvede tradisjoner – ikke fører til målet. Det er en av de største feil man har begått og fremdeles begår når man påstår at dåpen er absolutt gjenføddende og når man ubetinget søker å binde Den Hellige Ånd til denne handling, så den derved sies å eie gjenføddende kraft.

Skriften viser oss klart at Ånden aldri binder seg til en blott og bar offisiell handling. Det er hjerter Ånden søker og – hjertet! Alene når hjertene er vendt til korset og går inn under Jesu rensende blodstrøm ved tro, alene da er det at Ånden utfører det under som Bibelen kaller gjenføddelsen.

Like ille er det når man tenker på den andre siden av saken, for, hvis dåpen er absolutt nødvendig til salighet, da må alle

de myriader av sjeler som ikke er døpte gå fortapt! – Ikke bare ethvert av de talløse barn som er blitt født i tidens løp, med alle de oppriktige hedninger¹⁰ som har levd etter det lys de hadde, og de skarer av kristne som ikke hyller dåp (kvekerne og frelsesarmeen). Alle disse må da synke i et evig helvete hvis dåpen er absolutt nødvendig til salighet.

Enhver må vel kunne se det uholdbare i en slik påstand, og likevel var og er det en grunnsatts i den Augs. konf. som et stort kirkesamfunn har trodd på og forkynt i århundrer.

Det er imidlertid mange uttrykk i Bibelen som dukker fram i denne forbindelse som krever overveielse. Uttrykk som disse: «Uten at noen blir født av vann og Ånd, kan han ikke komme inn i Guds rike» (*Joh 3, 5*). «Omvend eder, og enhver av eder la seg døpe på Jesu Kristi navn til syndernes forlatelse, så skal dere få Den Hellige Ånds gave» (*Apg 2, 38*). «Den som tror og blir døpt, skal bli frelst» (*Mark 16, 15*). «Det som og nå frelser oss i sitt motbilde, dåpen, som ikke er avleggelse av kjødets urenheter, men en god samvittighets pakt med Gud ved Jesu Kristi oppstandelse» (*1 Pet 3, 21*). «Frelste han oss – etter sin miskunn ved badet til gjenfødelse og fornyelse ved Den Hellige Ånd» (*Tit 3, 5*). «Idet Han rensket den ved vann badet i ordet» (*Ef 5, 26*). «I hvem dere og ble omskåret — ved Kristi omskjærelse, idet dere ble begravet med Ham i dåpen hvor dere og ble oppreist med Ham ved troen på

¹⁰ Jeg tror nemlig at alle oppriktige hedninger som lever etter det lys de har, vil på grunn av forsoningen bli frelst, selv om de ikke har kunnet tro derpå selv, grunnet mangel på kunnskap derom *Rom 2, 14–16; 5, 18–19; Apg 10, 34–35*.

Guds kraft» (*Kol 2, 11—12*). «Vi ble altså begravet med Ham ved dåpen til døden, for at liksom Kristus ble oppreist fra de døde ved Faderens herlighet, så skal også vi vandre i et nytt levnet» (*Rom 6, 4*). «Stå opp og la deg døpe og få avtvettet dine synder» (*Apg 22, 16*). Alle disse steder må leses i sin rette forbindelse.

Nå er det meget lettvent å fortolke dem alle derhen at de kun er symbolske eller at de bare har en åndelig betydning. Det er og blir mange som likevel vil stå ved dem akkurat som de lyder. De sier: «Hvorfor ikke ta Guds ord som det står?» Og jeg for min del har bestemt meg for det, hvordan det enn må se ut. Men da må vi ikke bli stående bare ved et enkelt uttrykk. Det ene skriftstedet må forklare det andre.

Det må likevel være innlysende, synes jeg, at dåpen inntok en fremtredende plass i den første menighet og at det ble tillagt den stor betydning. Hvordan noe samfunn kan forkaste den er uforklarlig for meg.

Men skal vi finne dåpens rette stilling, må vi se den i praksis under apostlenes og deres medarbeideres ledelse. Da finner vi at det alltid stilles et krav på omvendelse og tro hvor det er tale om dåp: «Tror du av hele ditt hjerte så kan det skje.» (*Apg 8, 37*) «Den som tror og blir døpt.» Dette synes i det minste alltid å være forutsetningen. En lang undervisningstid først før dåp meddeles, er Bibelen fremmed for. At det var undervisning først er klart, og denne var åndsfylt som på pinsedag eller i Gasa (*Apg 9, 35*). «Hvorledes kan de tro der hvor de ikke har hørt?» (*Rom 10, 14*) Likevel, straks man var

villig til å oppgi sin synd og tro på den Herre Kristus, ble man døpt. Herav ser vi hvem det er som er en rett dåpskandidat. Det er den som oppgir sin synd og ved tro velger Jesus som sitt liv, sitt alt.

Her er det det forhold kan oppstå som jeg har tenkt meg: at en slik person kunne muligens bli gjenfødt under selve dåps-handlingen. Man kan tenke seg at vedkommende har erklært seg villig til å avstå fra synden og leve for Gud. Så spørres det videre: Kan du tro på Jesus som din Frelser? Om han svarer «ja», så er det ikke derfor sikkert at troen er helt ut en hjertetro, og er blitt fruktbar til frelse. Det kan være en forstandstro. Men idet han nedsenkes i vannet, så kunne jo troen bli levendegjort ved handlingen og hjertet åpne seg helt for Åndens spesielle innflytelse. Da ville han oppstå av vannet lykkelig og glad i sin Frelser. Vannet har selvfølgelig ingen gjenfødende kraft, men lydighetshandlingen (lydighet mot Jesu befaling) har da styrket troen så Ånden kunne utføre sin gjerning i sjelen. Det ytre middel har hjulpet troen så hjertet åpnet seg for Åndens umiddelbare og gjenfødende kraft.

Det er med dette som med salvelsen med olje omtalt i **Jakob 5, 14—16**. Der er det ikke oljen som helbreder, men Ånden. Men denne ytre handling styrker den sykes tro, for man vet det skjer ifølge Guds ord. Og der hvor troen er virksom, der kan Ånden komme inn og virke så helbredelsen finner sted.

Det er derfor meget sannsynlig at når man hørte ord som disse: «Den som tror og blir døpt skal bli frelst» eller «om-

vend eder, og enhver av eder la seg døpe på Jesu Kristi navn til syndernes forlatelse, så skal dere få Den Hellige Ånds gave!» — at man da forventet en særlig velsignelse av sin dåp, at det i forbindelse med denne handling, hvis bare troen var virksom, kunne mottas store åndelige verdier. Det er derfor ikke utenkelig at mange på pinsedag og ved andre anledninger erfarte Åndens gjenfødende kraft i det de senkedes i vannet og at de deretter sto opp av vannet og priste Gud for hans store nåde. Det ble kanskje av den grunn ganske naturlig for apostlene å skrive om «gjenfødselsens bad» og «Kristi omskjærelse» i forbindelse med dåpen.

Vi har jo fra vår egen erfaring mange beviser for hvordan dåpshandlingen kan bringe velsignelse til dem som allerede er frelst. Ofte oppstår de av vannet med lovsang og tungetale og priser Herren for den vidunderlige kraft som kom over dem under dåpshandlingen.

Da er det ikke for meget sagt at når en jøde eller en hedning, eller slike som har levd i kristne land, som kun har den offisielle kristendomsmerke (barnedåpen) på seg, som de mottok ubevisst som barn – at hvis slike kommer angerfulle, bedrøvet over sine synder og med en ærlig bekjennelse av denne, og med åpne hjerter for Jesus og hans frelsende nåde, det er ikke for meget sagt, at de, hvis de blir døpt i samme stund, kunne erfare Åndens gjerning i sitt indre under dåpshandlingen. Åndens underfulle strøm kunne gå gjennom dem og de ville oppstå gjenfødte og salige!

Ville man så spørre dem: «Når ble du frelst?» – så ville sva-

ret bli: «Jo, den gang jeg ble døpt!» «Ble du født på ny da?» «Ja, ære være Gud! Da ble mine synder avtvettet og min sjel fylt med liv og kraft!»

På den måte kan jeg tenke meg dåpen som et «gjenfødel-sens bad». Under slike forhold blir dåpen et «nådemiddel», eller en medvirkende årsak til at man mottar nåden, som salvelsen med olje er et middel til at man mottar helbredelse. Troen på Jesu blod blir ved dåpshandlingen således styrket at Ånden kan få utrette sin gjerning i hjertets indre.

Dertil kommer at når vi vet at dåpen er innstiftet av Jesus selv, så tør vi forvente, at Ånden særlig ville virke ved en slik anledning. Jesus har aldri ansett dåpen bare som en tørr og innholdsløs form eller symbol.

Men når jeg har sagt dette, så har jeg (som før bemerket) ikke dermed sagt, at Ånden er absolutt bundet til denne handling. Det er på dette punkt så mange har begått en kolossal feil! De kan nemlig ikke tenke seg gjenfødel-sen uten i forbindelse med dåpen, og slår det fast at når man bare er døpt så er man sikkert gjenfødt, og overfører på barne-dåpen, som slett ikke omtales i Skriften, alle gjenfødel-sens herlige velsignelser. Guds ord derimot viser oss noe helt annet. Det ligger klart fram i dagen at mange er blitt gjenfødt og fylt med Den Hellige Ånd uten dåp, og på den annen side, at ikke alle dømte personer er gjenfødt fordi de er døpt.

Alt beror på hvorvidt dåpskandidaten, hvis han ikke eier bevisst frelse, er i en slik sinnstilstand at Ånden kan meddeles

til gjenfødelse. Hvis ikke, vil den som døpes oppstå av vannet med det samme sinn som før: ubotferdig og vantro. Det ble sagt til Simon (trollmannen): «Du har ikke del eller lodd i dette ord, for ditt hjerte er ikke rett for Gud. Omvend deg derfor fra din ondskap og be Herren om kanskje ditt hjertes tanke måtte forlate deg! For jeg ser at du ligger i bitterhetens galde og urettferdighetens bånd» (**Apg 8, 21—23**). Og likevel hadde han «tatt ved troen, han også» – og var blitt døpt (**vers 13**).

Dette viser at det kan være forstands tro til stede uten hjertetetro. Simon fikk derfor heller ikke mer enn han hadde tro for. Det er hjertetetro alene som åpner Åndens adgang til hjertets innerste.

I Apostlenes gjerninger det åttende kapittel, ser vi hvordan troen kan være til stede uten åndsdaup. Vi må vel gå ut fra at de som hadde virkelig trodd av hele sitt hjerte på Kristus og var blitt døpt, var frelste. Simon var jo en unntagelse. Om det var flere slike unntagelser nevnes ikke. Hvis de var frelste, så var de også gjenfødte, de var Guds barn, og hadde derfor erfart noe av Guds Ånds innflytelse i sine hjerter. Likevel heter det, at Ånden var «ennå ikke falt på noen av dem, men de var bare døpt til den Herre Jesu navn» (**Apg 8, 16**). Uttrykket: Ånden «falt på», er et bibelsk uttrykk for åndsdaup (**10, 44**). Vi må også merke oss at Den Hellige Ånds daup eller fylde kan meddeles før eller etter den kristne daup.

Kornelius og hans venner mottok frelsen og åndsdaupen før den kristne daup. (**Apg 10, 47**) De tolv menn i Efesus mottok

den kristne dåp før sin åndsdaap (19, 6), og i Jerusalem er det ganske sannsynlig at mange fikk Den Hellige Ånds dåp i forbindelse med den kristne dåp (2, 38), altså syndenes forlattelse, gjenfødelse og åndsdaap omtrent samtidig. Der hvor det gjaldt så mange som i Jerusalem, har man ikke fått bestemte uttalelser vedrørende den enkeltes opplevelse, kun at 3000 «tok imot hans ord» – ble døpte og derved lagt til menigheten.

Praksisen i apostlenes dager viser oss derfor følgende: At det var dem som var frelste og gjenfødte ved Åndens kraft før de mottok den kristne dåp, at det var dem som antakelig ble frelst og gjenfødt under selve dåpshandlingen, og endelig at man kunne motta den kristne dåp uten å være frelst eller gjenfødt.

Denne tankegang fører oss bort fra de stålbundne oppfatninger som hører hjemme i flere religiøse systemer, så vi får forståelsen av at det er flere sider ved dåpen og at vi gjør rettest i å følge Bibelens egen fremstilling av saken og ikke bare våre egne meninger.

Man vil vel spørre meg, overfor min påstand om det uriktige i å overføre gjenfødselsens under til barnedåp: Hvis en voksen kan komme inn i et slikt sinnsforhold at gjenfødselsens kunne bli mulig under dåpshandlingen, hvorfor kan ikke barnets sinn, som ennå ikke er motstandsdyktig, bli gjenfødt ved Åndens umiddelbare påvirkning når det døpes? Til det vil jeg svare: For det første er ikke de betingelser til stede hos barnet som Skriften krever for gjenfødelse og dåp, nem-

lig syndserkjennelse og tro. For det andre så stiller ikke Skriften disse betingelser til spedde, umyndige barn, da den har stilt de umyndige og spedbarn under nåden (*Rom 5, 17—21*), ganske uforskyldt, uten bevisst syndserkjennelse og tro fra deres side. Hvis man av den grunn vil døpe dem, så ser vi for det tredje at barnedåp ikke hører hjemme i den apostoliske praksis. Men mer om det senere.

Det forsøk dr. Hallesby gjør ved å fremstille muligheten av Åndens påvirkning gjennom «underbevisstheten», er bare et moderne forsøk på å bevise en lære som ikke har hjemmel i Guds ord.

Som regel ble man antagelig frelst og gjenfødt først ved troen på Jesus, og derpå kom dåpen som en ytre besegling og et ytre symbol på det allerede opplevde frelsesunder. «Hver den som tror og blir døpt,» sa Jesus, «skal bli frelst; men den som ikke tror, skal bli fordømt.» Den ytre handling ble således en ytre besegling på det troen allerede hadde grepet. Men dåpen er også et bekjennelsestegn på vår tro. Dermed sier vi til alle og enhver at vi tror på den hellige treenighet, på Jesus Kristus og Hans forsonende gjerning til frelse. Vi bekjenner også vår tro på personlig frelse, enten oppnådd tidligere eller i det øyeblikk vi senkes i vannet. Vi erklærer at vi tror på alt det Skriften vitner om og stiller oss offentlig sammen med de kristne i deres kår, enten det medfører ros eller forakt, liv eller en smertefull martyrdød.

Dåpen er også «en god samvittighetspakt med Gud ved Jesu Kristi oppstandelse». Man inngår offentlig en pakt med ham

om troskap mot hans dyrebare ord – inntil døden. Og Gud fra sin side gir dette offentlige tegn sin billigelse, og forplikter seg til ikke å slippe eller forlate dem som således tror på ham.

Herved erklæres også «at det gamle menneske er korsfestet og begravet med Kristus», at «vi er begravet med Ham til døden» og «oppreist med Ham til å vandre i et nytt levnet» (**Rom 6**). Gud setter herved sitt segl på all sin rike nåde mot oss og i oss på den måte hans Sønn selv har forordnet. Vi får således en dobbelt besegling, både den indre og den ytre. Selve dåpshandlingen – den ytre form – har imidlertid ingen beseglende makt med mindre den indre besegling allerede er til stede eller gis i samme stund.

Her kan man ganske visst tale om symboler og tegn, men dåpen er noe meget mer. Her finner vi personer som er seg sine handlinger bevisst, som bekrefter herved offentlig sin hjertepakt med Gud, eller inngår på stedet en slik hellig pakt med ham, en pakt om hjertets hengivelse og troskap mot ham og sin fulle tro på blodets rensende kraft. Og Herren setter ifølge sitt ord (for det må være to om en slik pakt), ved den handling han selv ved Sønnen har innstiftet – sitt stempel på handlingen og erklærer sitt velbehag i samme. «For er vi blitt forenet med ham (Kristus) ved likheten med hans død, så skal vi også bli det ved likheten med hans oppstandelse.» «Begravet», ja «oppreist» med Kristus. Halleluja! Dåpens betydning er derfor slett ikke så betydningsløs som noen mener og tror. Hvordan kunne det være ubetydelig det som Guds Sønn har bestemt?

La oss ennå en gang summere sammen hva vi har sagt: Der hvor man ikke tidligere har mottatt frelsen (t. eks. i hedningeland), kan dåpen, når man kommer med den bestemmelse å avstå fra synden og med ønsket om frelse, virke som et middel til å styrke troen, så gjenfødselen kunne finne sted under selve dåpshandlingen. Som regel kommer man likevel som troende og frelst til sin dåp. Denne blir da en offentlig inngåelse av den pakt med Gud som man allerede har inngått i sitt hjerte med ham. Man bekjenner ved dåpshandlingen sin tro på den treenige Gud og frelsen ved Guds Sønn, og erklærer at man har stilt seg helt på Guds side sammen med hans folk, hvilke trengsler dette enn må medføre, og Gud på sin side forplikter seg til å bevare, oppholde og verne om den troende sjel, inntil den står triumferende blant frelste skarer hisset.

La aldri denne hellige institusjon forbigås! La oss følge den og adlyde Herren med hjertets fulle troskap og hengivelse!

Det vil være helt stemmende med Skriften om vi på et ettermøte eller ved andre anledninger straks døpte slike som bekjente sin tro på Jesus. Det kunne således bli tale om dåpshandlinger ved nær sagt hvert ettermøte, hvor folk kom frem til forbønn og tok imot Jesus ved troen. Landets lover¹¹ stiller ennå hindringer i veien for dette, men også disse må endres med tiden så de kan svare til de krav Guds lov stiller oss.

¹¹ Anno 1919.

TIDEN FOR DÅPSHANDLINGEN

Her er altså ikke snakk om «gjendåp», som noen vil ha det til. Den som ikke har fått en rett dåp, er heller ikke døpt etter Guds ord. Alt det som skrives og tales om «gjendåp» i aviser og foredrag, røper bare at man er uvitende om hele denne sak.

Som regel lar man seg oppholde av forskjellige teorier, hvis holdbarhet ikke kan bevises. La meg nevne disse:

1) Da barn hører Herren til, er de likeså berettiget til dåp som de voksne troende.

2) Gud sørger for barns adgang til sin menighet fra Abrahams tid av – ved omskjærelsen (**1 Mos 17, 12**) – og heri må man finne støtte for spebarns inntagelse i menigheten i den nye pakts tid – ved dåpen.

3) Dåpen inntok omskjærelsens sted ifølge **Kol 2, 11—12**, og denne mildere ordning i den nye pakt – dåpen i stedet for omskjærelsen – var stemmende med den nye pakts ånd.

Imot dette om omskjærelsen ble det innvendt at den kun gjaldt en nasjonal velsignelse. Men dette motsies av mange skriftsteder. (Sml. **Gal 3, 7—9**; **Rom 4, 11—12**; **Luk 1, 68—73** osv.) Når baptistene hevdet at omskjærelsen kun gjaldt guttebarn, så minnet metodistene dem om evangeliets mer omfattende og mildere vilkår. (Sml. **Gal 3, 14, 27—29**) Deres

påstand fikk og så større styrke ved at Peter erklærte på pinsedag, at «løftet» (til Abraham) hørte også barna til. Når så barna regnes med i den gamle pakts menighet, da måtte absolutt forholdet være det samme i den nye pakt, mente metodistene.

Dertil kommer at Skriften omtaler at flere husholdninger ble døpt blant de kristne. Det måtte da finnes barn i den ene eller den annen av disse husholdninger. Jeg innrømmer fremdeles, at disse argumenter synes å eie meget kraft i seg, inntil de blir grundig prøvet.

Til alt dette kommer kirkefedrenes uttalelser om barnedåpen. Men her må vi la Skriften tale det avgjørende ord i saken, fremfor kirkefedrenes skrifter. Man bør også ta fatt i bønnen og få saken klar for ens eget sinn hvordan det enn går med ens egne meninger. Noen forklarer det manglende bevis i «Apostlenes gjerninger» for barnedåpen derhen, at dette skrift er egentlig en misjonsberetning om kristendommens første dager. Det var da ikke å vente, sier man, at det skulle skrives om de kristne barn og deres forhold til menigheten på et så tidlig stadium i menighetens liv og utvikling. Det måtte høre med til menighetens senere utvikling. Mange har denne oppfatning.

Men overfor denne tanke må vi huske på at av de 3000 som ble døpt på pinsedag var det sikkert mange som hadde barn. Hvorfor ble da ikke disse døpt? Hvis det var meningen at barna skulle døpes og regnes med i den menighet som ble grunnlagt på pinsedag, da hadde jo apostlene plikt på seg til

å opplyse de troende om det og handle deretter. Men nei! Bibelen er fullstendig taus med hensyn til dette.

Og hvis det er sant som noen påstår, at barna gjenfødtes i dåpen, da hadde apostlene et forferdelig ansvar på seg ved ikke å gjøre de kristne oppmerksom på dette. Men de er tause! Nettopp da menigheten ble grunnlagt under Åndens spesielle ledelse, nettopp da burde et slikt ord være talt, men vi søker forgjeves etter det. Og hvis vi kunne tenke oss at Ånden fant det beleilig å utelate denne viktige meddelelse i begynnelsen, da burde den vært omtalt senere gjennom de spesielt inspirerte apostler. Men vi finner ikke et ord om det på et eneste sted. Og hvis det ord Peter talte på pinsedag: «Eder og eders barn hører løftet til» gjaldt barnedåp, da burde vi fått meddelelse om barnas dåp samtidig med de andres, men om dåpshandlingen på pinsedag står det: «De som nå tok imot hans ord, ble døpte». (**Apg 2, 11**) Det kunne jo ikke barn gjøre. Det står ikke: «De som nå tok imot hans ord ble døpt, de og deres barn.» Det står ingen ting om deres barns dåp. Hvis det var så om å gjøre å få dem gjenfødt i dåpen, så hadde sikkert en mann som Peter sagt det. Det sies kun at de som ble døpt og lagt til menigheten, var de som «tok imot hans ord». De handlet altså bevisst og var ansvarlig for sine handlinger.

Det var også de døpte som «holdt trolig fast ved apostlenes lære og ved samfunnet, ved brødsbrytelsen og ved bønnene». Altså målbevisste og ansvarlige personer. «Alle de troende holdt seg sammen» står det (**44. vers**). Barna nevnes ikke som medlemmer av den grunnlagte menighet.

En luthersk prest, P. Nymanson, som er oppvåknet til å se det umulige i barnedåpen, skriver om den på en ganske skarp måte: «I en statskirke skulle jo alle landets innbyggere være døpte. Straks et barn blir født, skal det ifølge loven innen bestemt tid døpes.» Denne lov skulle oppholdes med tvang, uttaler han, men den har ikke kunnet vise seg lempelig. Dermed «faller en av statskirkens grunnvoller, og hun begynner å lute mot sitt fall. Og jo flere udøpte medlemmer det finnes, desto svakere blir kirkens grunn, og hennes fall nærmer seg».

Det er vel det samme som å si: «Jo, flere det blir som ikke lar sine barn døpe, fordi de slutter seg til dem som ikke tror på barnedåp, jo før vil statskirken ramle.»

Han fortsetter med å si: «At et barn skal døpes til en tro, som det ikke kjenner, og ofte, når det blir voksen, ikke erkjenner, er ganske ukristelig. Men ennå verre er det at et barn ifølge denne lære skal fødes på ny, før det har rede på at det er født til verden. Foreldrene og presten bestemmer den time når et barn fødes på ny, og når presten skal utføre denne handling. Dette er unektelig den letteste måte å gjøre mennesker til himmelrikets arvinger, og man burde ikke opponere imot det, hvis det bare var sant.

Men nå viser erfaringen at gjenfødselen i barnedåpen er en løgn. Døpte barn viser mer enn tydelig, så snart de vokser opp, at de ikke er født på ny. De viser at de ikke har lyst til Guds lov, men de er tvert imot bøyd hen til det onde og lærer meget fort både å lyve og sverge, og de fleste døpte ut-

øver disse så vel som andre synder.» «Man tenke seg til at man ved en hellig forretning kommer frem med et spørsmål til et ubevisst barn. Det skulle man tro var et bevis for at fremstilleren enten var en dåre eller en som drev narr. For en forstandig mann vil aldri framsette et spørsmål til en som man vet hverken kan fatte eller forstå hva det spørres om.»

«Intet sted i Det Nye Testamente tales det om barnedåp.» «Det kan aldri erkjennes, at det er rett å døpe et menneske, før det er seg sine handlinger bevisst, og før det har lært å kjenne den lære hvortil det skal døpes.» Så langt Nymanson.

I **Apg 4, 32** står det: «Men den hele flokk av dem som var kommet til troen, hadde ett hjerte og en sjel.» og i **5, 14**: «Og dess flere troende ble vunnet for Herren, menn og kvinner i hopetall.» Barn nevnes ikke. Det regnes alltid med personer som kunne tro.

Se **Apg 6, 7**: «En stor mengde av prestene ble lydige mot troen.» I **4, 4** sies det: «Men mange av dem som hadde hørt ordet, kom til troen, og tallet på mennene ble omkring fem tusen.» Alle disse ble naturligvis døpte og regnet med som tilhørende de troendes forsamling.

Analogien fra Det gamle Testamente – omskjærelsen – er intet absolutt klart bevis. Skriften sier ikke noe sted at dåpen trer inn i omskjærelsens sted. Det er derfor i alle tilfelle bare en antagelse, en fornuftsslutning, uten et avgjørende ord i Skriften å støtte seg til. Det nevnte sted i **Kol 2, 11–12** omtaler den åndelige omskjærelse, «som ikke er gjort med

hender» – «avkledningen av kjødets legeme», «Kristi omskjærelse», som dåpen besegler og symboliserer. Det kan også være en personlig opplevelse for enkelte «idet de blir begravet med Ham (Kristus) i dåpen». Og selv om dåpen er trådt i omskjærelsens sted, så kan vi ikke påstå at småbarn må døpes, fordi småbarn ble omskårne, all den stund Skriften intet sier derom. Hadde Gud ment det, så hadde han sagt det likeså bestemt i den nye som i den gamle pakt. Men han er taus. Han må selv kunne bestemme hva som passer best i de forskjellige husholdninger og tidsaldre. Når han er taus, la ikke oss legge ham ord i munnen som han aldri har talt.

I sitt foredrag i Kristiania om dåpen fremholdt dr. Hallesby, som tidligere nevnt, at barnedåpen ikke omtales i Bibelen. Ikke desto mindre mente han, at da dåpen, ifølge hans begreper, gjenföder, så måtte et barn være mer mottakelig for gjenfødselen under dåpshandlingen en noen annen. Der kunne det ingen motstand være. Gjennom underbevisstheten kunne Ånden trenge inn og virke gjenfødende på barnet uten at det hos barnet behøvde å være noen tro.

For det første sier ikke Skriften noe om en slik vilkårlig behandling av menneskene, selv om de er barn, heller ikke beretter den noe sted om en slik inntrengen i barnet ved dåpen. Det er kun menneskelige hypoteser for å få en teori til å passe, ikke et eneste slikt tilfelle nevnes i Skriften. En slik tanke forekommer ikke der. Hvorfor da forsøke å forsvarer den? I en bok, skrevet av sogneprest E. Albeck i Danmark; en bok som også har vært benyttet av indremisjonsfolket

her i landet, på skolen for predikanterens utdannelse, står det en bestemt uttalelse om at Bibelen ikke lærer barnedåp. Når vi vet at dette kommer fra den krets som fremfor noen ønsket å finne støtte for sine påstander i Skriften om barnedåpen, så har de desto mer interesse. Sognepresten sier:

«I den hellige Skrift tales det ganske visst kun om voksendåp. Uten at det er mulig å føre bevis derfor, tør det anses for sannsynlig, at man allerede i den apostoliske tid innenfor de troende familier begynte å døpe også barna.»

(Side 64) «Vi tør med historisk rett betrakte barnedåpen som en gammel, kirkelig skikk, som uten å kunne støtte seg på noen egentlig skriftbevis har en eldgammel kirkelig tradisjon bak seg.»

Hadde vi bedt våre venner i den andre leiren om å røpe sine svake grunner for barnedåpen, så kunne de ikke ha gjort det bedre enn sogneprest Albeck her har gjort det. Han innrømmer at Guds ord sier intet om barnedåpen.

Det at man har «en eldgammel kirkelig tradisjon å støtte seg til» er ganske visst sant, men det samme kan sies om en hel del villfarelser innen den katolske kirke. Tradisjonen kan føre en langt tilbake i tiden, uten at man derfor har noen som helst grunn til å mene at man har retten på sin side.

Saken er den, at vi kan gå ennå lenger tilbake, ja, til selve Skriften, som er påvirket av alle de villfarelser som snek seg inn i den etterapostoliske tid. Og Skriften, sier sogneprest

Albeck, har intet å meddele oss om barnedåp. Da er vi så forstandige at vi sier: Da har vi intet å gjøre med barnedåp!

Eller kanskje man vil sidestille kirkefedrenes skrifter med de bibelske? Vi for vår del føler oss trygge alene ved å holde oss til det inspirerte Guds ord!

Det er også av viktighet å merke seg at Albeck i sin bok, og flere andre med ham forresten, uttaler at barnedåpen har ingen virkelig betydning, med mindre den etterfølges av religionsundervisning. Dette kom særlig sterkt til orde under debattene om religionsundervisningen i skolene.

Albeck sier til dette: «Barnedåpens rett har likevel sin begrensning. Kun hvor det er et kristelig samfunn, hjem, menighet, som kan ta seg av den døptes kristelige oppdragelse, verne om dåpsspiren, gi den gode vekstkår, er barnedåpen berettiget, jvf. Jesu ord: døper dem og lærer dem å holde alt hva jeg har befalt eder til. **Matt 28, 19—20**. Derfor anvendes barnedåpen kun under menighetsforhold. På misjonsmarken døpes kun voksne, inntil et kristent samfunn er vokset opp.»

Etter dette må man dra den slutning, at de lutherske venner nå er kommet til den erkjennelse, at så sant det ikke er en menighet til stede, eller et hjem med kristelig sans og ånd, så er barnedåpen fåfengt.

Men så spør vi først: Hvorfra har man det, at dåpen er forfengelig i og for seg, hvis dåpskandidaten er i det forhold

som kreves for å motta dåp? Det er jo dr. Hallesbys store nå at barnet, om noen, er ute av stand til å yte motstand mot Den Hellige Ånd, og bør derfor være en rett dåpskandidat. Hvorfor da nekte barnet den gjenfødelse som man sier det så høylig trenger, bare fordi de ytre forhold forøvrig er mindre lempelig?

Luther sier at barnedåpen er gjenføedende. Den «gir samfunn med Jesus Kristus» — og dette våger man å nekte et barn, hvis man virkelig tror på det? Barnet frelses fra helvetes dyp ved dåpen, fra djevelens makt, og blir et Guds barn — og så likevel vil man ikke døpe det, bare fordi man ikke har en menighet!!

Man ledes til å tro, at de prester som lærer alt dette er enten blinde for rekkevidden av sin forkynnelse, eller har de oppdaget at den gamle lutherske forkynnelse har vesentlige mangler ved seg, som de da søker å rette på, men dessverre for dem — utfallet er blitt meget miserabelt!

Hvis du, min kjære leser, gjennom lesningen av denne bok er kommet til overbevisning at barnedåpen er en ubibelsk handling, og at du, all den stund du ikke har tatt troens dåp, slett ikke er døpt, da er det ikke noe annet å gjøre for deg enn å la deg døpe ved første anledning. Her hjelper ingen unnskyldning. Guds ord må bli avgjørende i alt.

Noen har gått i årrekker med overbevisningen i sitt hjerte, og dermed bedrøvet Den Hellige Ånd ved utroskap mot sannheten. En del lar sin egen ære gå foran Guds ære. De

frykter for hva deres slektninger og nærmeste venner vil si om saken.

Noen er redde for at de vil tape sin anseelse og miste sine fornemme venners aktelse hvis de lar seg døpe. Noen mener at det nok skal skje engang, men de venter på en særskilt åpenbarelse for deres vedkommende, og glemmer at de har Guds ord å rette seg etter. Den Hellige Ånd vil ikke komme til deg med noen annen åpenbaring enn den du finner i Guds ord. En del er det som stadig unnskylder seg med, at de «ikke har sett det». Så be Den Hellige Ånd å salve dine øyne så du kan forstå Skriftene. Da vil du snart få se, at du har å la deg døpe så fort det kan la seg gjøre.

Noen er redde for at de vil tape sin stilling i samfunnet hvis de gjør det. Kjære deg, den Gud som ser din lydighet vil aldri la deg komme på skam, men åpne uanede dører for deg. Vær tro mot Gud og hans ord, så du kan stå med en ren samvittighet foran din konge når han åpenbares.

Deretter, som før bemerket, hvis den lutherske lære er riktig, at barn må døpes for å bli gjenfødt, så må jo de små barn fortapes, som ikke blir døpt, (hedningenes, baptistenes, kvekernes, frelsesarmeens og en utalt skare av små barn tilhørende folk som ikke praktiserer barnedåp) – alle disse som dør uten dåp må da fortapes – en gruffull tankegang, som ikke stemmer med Guds ord. For å unngå en slik katastrofe lærer man at disse barn må kunne frelses etter døden. Men hvor står denne nødvendige frelsesakt etter døden antydnet med et eneste ord i Skriften? Atter igjen en menneskelig

hypotese for å stadfeste en ubibelsk handling. Nei, Skriften lærer det ikke! Den sier bestemt at alle disse kjære små er Guds eiendom på grunnlag av forløsningen i Kristus Jesus. «Himlenes rike,» sier Jesus, «hører sådanne til» (**Matt 19, 14**).

Man har forsøkt å dreie dette uttrykk derhen at riket sto åpent for dem, og at de ble ledet inn i det ved dåpen.

Denne tankegang går ut fra det uriktige grunnlag at man for å bli medlem av Guds åndelige menighet og «rike», absolutt må være døpt. Derimot framholder Skriften at det er nåden mottatt ved tro, som fører oss inn i «riket» og Guds åndelige menighet (**Ef 2, 8**). Til denne åndelige menighet hører alle troende i alle samfunn verden rundt, døpte og udøpte. Gud er den rette far for «alle som kalles barn i himmelen og på jorden». Fra det øyeblikk man har helhjertet mottatt Jesus ved tro, er man barn i Guds rike. Alle dere hvis hjerte Kristus bor i ved troen er barn av Gud (**Ef 3, 14—17**). Små barn er det, uten bevisst tro fra deres side, på grunn av forsoningens omfattende kraft.

Og selv om dåpen kan være et trosstyrkende middel for noen, så deres erfaring på Gudslivet derved blir som en utsprunget blomst under handlingen, så er likevel dåpen, uten tro, ute av stand til å skape liv i vår ånd. Troen på Jesus, enten man er døpt eller ikke, bringer oss det evige liv og Guds rikes herlighet, og føyer oss til Kristi legeme og menighet – den åndelige menighet, som består av levende stener, det vil si: alle Guds troende barn. Men ved dåpshandlingen trer vi

også i forbindelse med hele Guds bekjennende menighet på jorden. Det vil si alle de kristne som ved dåpen (den av Kristus selvbestemte anordning) bekjenner Jesu navn.

Noen vil muligens spørre: Er det da to slags menigheter, anerkjent av Gud? Til det vil jeg svare, at alle troende «er kommet til — menigheten av de førstefødte, som er oppskrevet i himlene,» (*Hebr 12, 22—23*). Alle Guds barn er innskrevet i livets bok hos Lammet, men ikke alle har ved dåp bekjent sin tro herpå på jorden (t. eks. kvekerne m. fl). De som døpes «legges til menigheten» på jorden (den ytre organisasjon) på den av Jesus foreskrevne måte. (*Apg 2, 47; 5, 13—14*)

Nå, etter at det er blitt så mange forskjellige slags samfunn, har en del vanskelig for å tro, at de som står utenfor deres samfunn også hører med til Kristi menighet.

Men den dømte broder eller søster trer i dåpsøyeblikket inn i den bekjennende menighet som ble grunnlagt på pinsedag, og erklærer ved sin dåp: jeg tilhører Guds troende barneflokk. Og det skjer, selv om man er grundig uenig med største delen av de nåværende menighetsordninger i verden.

Kanskje man til en begynnelse ikke anser det nødvendig å ha mer av ytre anordninger enn det som bruktes da menigheten ble grunnlagt på pinsedagen (*Apg 2, 41—42*), eller man, som rimelig er, går over til den mer fullkomne ordning, som under apostlenes ledelse senere fulgte: *1 Kor 12, 28; Ef 4, 11—16; Apg 6, 1—6*; eldste (tilsynsmenn) *Tit 1, 5—9*; dia-

koner (menighetens tjenerer) **1 Tim 3, 8—13**; diakonisser (menighetens tjenerinner) **Rom 16, 1—6** osv. osv.

Det være nå en sak for seg. Alle sanne troende står i Kristi menighet som er oppskrevet i himlene. Og i kraft av nådens velsignelser, tilhører også barna denne, om enn skjønt de ikke skal opptas i den bekjennende menighet, – den ytre organisasjon på jorden, før de er kommet til skjels år og alder.

Hvis det er meningen, sier en, at riket hører småbarn til, «så må det bestå av småbarn.» Dette skulle vel nærmest være et hånsord. Men Skriftens samlede tanke er at det består av småbarn og de som har barnets sinn. **Matt 19, 14** kan oversettes slik: For himlenes rike er deres. Den nye amerikanske oversettelse lyder som den nye norske: «to such belongeth the kingdom of Heaven» (for Guds rike hører sådanne til). I den nye engelske oversettelse heter det: «for of such is the kingdom Heaven.» (For av sådanne består himlenes rike). Dersom det blir sagt at det norske rike består av sådanne, eller at de tilhører sådanne, så ville man forstå det slik at det norske rike var barnas rike og at de tilhørte det. Ikke nødvendigvis at det bare besto av barn. Det samme gjelder himlenes rike og deres forhold til det.

Men så kommer også det supplerende ord til: «Uten at dere omvender eder og blir som barn, kommer dere ingenlunde inn i himlenes rike» (**Matt 18, 3**). «Hvis dere ikke — blir som småbarn» er en mer korrekt oversettelse. Herav ser man at de voksne som vil ha del og arv i dette rike, må ha

barnets sinn. Hvis man må bli som et barn for å komme der, da må vel barna alt være der.

Jesus døypte ikke de små, som ble bragt fram av mødrene, for at de kunne komme inn i riket. De var allerede der. Han la sine hellige hender på dem og velsignet dem!

Dette sted er således ikke et bevis for barnedåp. Det er det motsatte! Det sier oss klart at barna er Guds eiendom. Dommen er tatt bort ved nåden, inntil de frivillig og bevisst overtrer Guds bud.

Hvis nå dåpen er nødvendig til salighet, så burde Jesus ha døpt disse barn, eller befalt sine disipler å gjøre det. Men han gjorde det ikke!

Det står: «Han tok dem i favn og la sine hender på dem og velsignet dem.» Hadde det vært regelen å døpe barn, så hadde han sikkert sørget for det ved denne anledning. Disiplenes handlemåte viser derimot at de var aldeles fremmed for noe slikt. Det ville falt i deres lodd å utføre seremonien. (*Joh 4, 2*) I stedet forsøker de å jage både mødrene og deres barn bort fra Jesus. Han refser dem for rette, men gir dem ikke ordre til å døpe barna.

Hvis ikke barnedåpen gjaldt den gang og virket gjenfødende, når trådte den i virksomhet som gjenfødelsesmiddel blant de kjære små? Vil man svare: Etter Kristi oppstandelse, da den kristne dåp ble innstiftet, da må man ikke senere tillegge *Joh 3, 5* noen vekt overfor barnedåpen, for det ord ble

talt før korsfestelsen og ble helt forbigått av Jesus selv da man bar barna frem til ham. Da må man heller ikke oftere anvende **Matt 19, 14** i sitt samfunnsritual ved barnedåps-handlinger til forsvar for barnedåpen. For Jesu opptreden ved denne anledning var ikke i minste måte et forsvar for den. Den var det motsatte.

Så oppstår spørsmålet: Fantes det virkelig ikke barn i de «husholdninger» som ble døpt? Som svar til dette kan den svenske lektor P. Waldenströms uttalelser komme til nytte. I sin bok «Det kristne Dopet» tar han standpunkt for barnedåp og gjenfødelse i dåpen. Med hensyn til dåp av husholdninger sier han: «Hurvida detta var det vanliga eller icke, där omlernar nya testamentet os intet besked. Icke håller säga dessa ställen, hurvida i de sålunda döpta familjerna späda barn funnos håller icke. Att på grund av dessa ställen uppbygga lären om späda barns dop är äfventyrligt. Och att säga att i dessa familjer, som döptes, inga späda barn funnos, det är att fara i vädret och försäkra sådant, som man icke vet. Det ena kan vera lika möjligt som det andra.»

Men er denne siste påstand riktig? Absolutt ikke!

Først erkjenner han iallfall at man ikke av disse steder med bestemthet kan utlede læren om barnedåp. Det var en stor innrømmelse. Så står det tilbake å undersøke hvem det var som ble døpt i disse «husholdninger».

Om Lydias hus står det: «Da nå hun og hennes hus var blitt døpte.» (**Apg 16, 15**) Hvordan vet man nå at hun var gift og

hadde barn? Og hvis hun hadde barn, hvem kan bevise at de ikke eide bevisst tro? Da er det mer fornuftig å slutte seg til, av den alminnelige praksis ved dåpshandlinger, at hennes «hus» besto av troende mennesker.

I **40. vers** står det at apostlene, etter sin løslatelse, gikk «inn til Lydia, og etter at de hadde sett brødrene og formant dem, dro de avsted». Hennes «hus» besto da sikkert av slike som forstod og kunne tilegne seg apostlenes ord.

Om fangevokteren i samme kapittel (**32—34 vers**) står det uttrykkelig at «han med hele sitt hus var kommet til troen på Gud». Når det derfor står: «og straks ble han døpt med alle sine,» er det også sagt oss, at de var «kommet til troen». Er ikke dette klart? Der hvor Skriften omtaler deres åndelige tilstand som døpes, forstår vi at de handlet som ansvarlige mennesker.

Det samme gjelder Krispus, synagogeforstanderen. Det står: «Men synagogeforstanderen Krispus kom til troen på Herren med hele sitt hus, og mange av korintierne som hørte ham, kom til troen og lot seg døpe.» (**Apg 18, 8**) Den som «kommer til troen» vet hva han gjør, derfor var også Krispus og hele hans hus ansvarlige for sine handlinger da de tok dåp.

Om Stefanus' husfolk (**1 Kor 1, 16**) sier Paulus at han hadde «døpt Stefanus' hus». Om dette «hus» sier han i samme brev (**16, 15—16**): «Det er førstegrøden av Akaia, og de har stilt seg til tjeneste for de hellige; vis og dere ærbødighet mot dem.» Man sier ikke om spedbarn at de «stiller seg til

tjeneste for de hellige» og at de skal vises «ærbødighet». Tenker man så på dem som ble døpt i Kornelius' hus (**Apg 10**), så forstår man av hele sammenhengen at det var troende mennesker som ble døpt (sml. **vers 24, 47 og 48**). De trodde, mottok åndsdaopen og så ble de døpt.

Kornelius og hans venner fikk ved den anledning ikke bare opplatte øyne og kristent lys, men en åndsdaop lik den disiplene fikk på pinsedag (**10, 47; 11, 15—18; 15, 8—9**).

Man har sagt at i menigheten i Filemons hus var det sikkert barn. Men Paulus ber om at de helliges samfunn med ham (Filemon) i troen må bli virksomt for Kristus (**Fil 6**). Spebarn kan ikke ha samfunn med voksne.

Man har også ment at Akvilas og Priskilla hadde døypte barn, men det står ikke et ord om det. Hvis de hadde barn og disse var seg sine handlinger bevisst, så var det intet å innvende mot deres dåp. Den slags barnedåp er på sin plass.

Man spør: Men var det ikke døypte barn hos «Nymfas og menigheten i hans hus?» Bibelen forteller ingen ting om det. Det må derfor være innlysende, synes jeg, at når det gjaldt dåp, så forlangte apostlene at dåpskandidatene skulle vite hva de gjorde.

I selve hovedbefalingen til dåp (**Matt 28, 19 —20**) er dette klart fremhevet: «Gjør alle folkeslag til disipler og døyper dem» (dvs. de enkelte mennesker). Man kan ikke derav slutte at alle mennesker skal døypes uten betingelser, ellers kun-

ne man jo døpe uomvendte og umoralske mennesker uten videre. Det må være tilstede avsky for synden tilstede og tro på evangeliet. «Den som tror og blir døpt, skal bli frelst,» sier Jesus, «men den som ikke tror, skal bli fordømt.» Den som tar dåp uten å ha kommet til troen, eller i det minste har tro i sitt hjerte når han senkes i vannet, skal bli fordømt for sin vantros skyld; også fordi han driver narr med det hellige og lar seg døpe i vantro – med mindre han omvender seg og tror. (*Apg 8, 22*)

Ordet «disippel» må derfor ha den samme betydning her som andre steder. Det gjelder ansvarlige mennesker. En som kan motta åndelig undervisning og ta standpunkt i åndelige spørsmål. Bare slike kan «lære» å holde det Jesus har befalt oss.

En «disippel» kan umulig være et spebarn. En mor ville ikke fremstille sitt diende barn for overlæreren på en folkeskole for at det skulle antas som disippel der. Skulle noe så underlig skje, ville overlæreren si: «Jeg beundrer deres iver, frue, for barnets utdannelse, men du er nok for tidlig ute.» Ingen kan elske sine foreldre mer enn jeg, og ingen kan eie mer aktelse for sine foreldres tro og hellige liv enn jeg. Jeg må alltid takke for deres brennende bønner og trofaste omsorg, men jeg er ikke desto mindre nødt til å erkjenne, hvor velmenende de kjære enn var, at jeg ble båret altfor tidlig fram til dåpen.

Dersom det skulle fremkomme et apostolisk skrift under de mange utgravninger som finner sted, som kunne bevises til å

være ekte, og der det sto at barn skulle døpes, så ville jeg bøye meg for det. Men i de apostoliske skrifter vi nå har, så står det ikke et ord om barnedåp. Da bør man bøye seg i lydighet under Guds ord, hvor kjære enn de tradisjoner er som man så lenge har klynget seg til.

En av de sterkeste befestninger for barnedåp er, som tidligere anført, kirkefedrenes skrifter. Men når man går så langt som lektor P. Waldenström, og sier at «med dessa äldsta kyrkans vittnesbörd står och faller Det nya Testamentet själf», så kan jeg ikke akseptere den slutning. Vel har det sin betydning hva fedrene har skrevet og virket, men dersom man sammenlikner evangeliene og brevene med de skrifter vi har etter kirkefedrene, så vil man forbauses over den fattigdom i ånd, den tørre og menneskelige fremstillingsmåte som preger de siste i sammenlikning med de første.

Saken er den, at det er slik guddommelig kraft og renhet over apostlenes skrifter, at disse ville bestått prøven, selv om ikke en eneste kirkefar hadde anbefalt dem. Og når kirkefedrene har erklært dem ekte, så er det fordi de bærer beviset for sin guddommelige opprinnelse på sitt eget klare åsyn.

De steder hos kirkefedrene som man forlater seg på, kan ikke bygge bro mellom apostlenes og kirkefedrenes praksis med slik klarhet, at vi derav kan finne en fast grunn for barnedåp. En dansk forfatter skriver blant annet i en avisfeide om dåpen: «At bygge paa, at Origenes skal have sagt, at han var døbt som Barn, og at man havde den «Sædvane fra

Apostlernes Tid», er ikke at følge det protestantiske prinsipp, kun at bygge på Bibelen alene. Forøvrigt sier Edmund Pressense i sin «De tre første Aarhundreders Kirkehistorie» således: «I virkeligheden erkender Kirkens mest udmærkede historieskrivere at denne skik (at døbe spødbørn) ikke naar op til den apostoliske tid.» Og i Biskop Fredr. Nielsens Kirkeleksikon under «Baptisterium» finner vi følgende: «I kirkens ældste dage stod forberedelsen til daaben og selve daabs-handlingen under biskoppernes særlige tilsyn, ikke enhver præst kunde døbe, ej heller kunde der døbes i enhver kirke. Da voksnes daab derhos var almindelig, og daaben derhos foregik ved neddykkelse, opførtes der ved bispekirkerne særlige bygninger, baptisterier eller døbekirker med stensatte kummer, der havde tilløb og afløb af friskt vand som termernes frigidarier.»

Likeså skriver en annen dansk forfatter: «Dette anerkendes forøvrigt endog av «gendøbernes» modstandere, hvilket fremgaar af hosstaaende citat fra Hr. lic. theol. Alfred Th. Jørgensens Bog: «Sakramenternes Betydning», hvori han bl. a. skriver (side 108 § 9): «Daaben begynte som daab af voksne. – Det Nye Testamente beretter ikke om nogen barnedaab. – 1 Kor 7, 14 viser, at i hvert fald i de begyndende kristne samfund blev børnene ikke døpte.» Og denne mann ansees i kirkelige kretser for en «troende kristen og en ansett teolog» (jfr. Kristeligt Dagblad av 5. Febr. 14).»

Skriften må likevel være vår første og siste grunnvoll og den sier intet om barnedåp. Derav må vi vel slutte, at det ikke var Guds mening at barn skulle døpes. Uklarheten i mangt

og meget som tildro seg i den etterapostoliske tid, gjør at vi ikke slik uten videre kan la oss lede av tildragelsene da.

Med hensyn til formen for dåpen er det et slags bindeledd mellom Bibelen og kirkefedrenes praksis, da Bibelen ganske sikkert anbefaler neddyppelsesdåp om enn ikke trefoldig neddyppelse, men det finnes ikke i de hellige skrifter noe støttepunkt for barnedåp.

AVSLUTTENDE BEMERKNINGER

Mange, som leser det jeg her har skrevet, vil muligens fremdeles beholde den mening de har om berettigelsen av barnedåp med bestenkning eller overøsning. Argumenter, hvor klare de enn kan være, hjelper ikke mot en del mennesker.

Jeg ønsker likevel fremdeles å stå i det aller beste forhold til annerledes tenkende, som en broder i Herren, når de bare står helt ut på forsoningens grunn.

Således er jeg også villig til å delta sammen med dem i brødsbrytelsen, da jeg ikke finner noe påbud i Skriften som hindrer meg i dette.

De tror de er døpte, som jeg gjorde det en gang, skjønt de bare har mottatt den såkalte «barnedåp». De lever et hellig liv og om det enn visstnok var regelen, at dåp fant sted først, og at de døpte nøt «nattverden» sammen (brøt brødet sammen) ser vi hvordan Jesu egne disipler dannet en unntagelse, derfor kan unntagelser finne sted også nå.

Vi har allerede påvist at «den kristne dåp» ble innstiftet etter Kristi oppstandelse fra de døde, «brødsbrytelsen» derimot ble innstiftet før korsfestelsen.

De som satt ved det første nattverdbord hadde ikke mottatt den kristne dåp! Forskjellen mellom denne dåp og Johannes' dåp har vi alt påpekt. Man innvender mot dette at det ikke

nevnes noe om at de mottok dåp senere. Men så vil jeg spørre: Står det noe om at de f. eks. hadde mottatt dåp før Johannes' dåp? Nei! Bare om Andreas og Peter står det at de var Johannes' disipler.

Hvis man nå påstår at de fikk Johannes' dåp eller Jesu dåp, så er det bare en antagelse. Bibelen forteller ingen ting om det. Med like god rett kan vi anta at de fikk den kristne dåp, selv om Skriften ikke sier det i klare ord. Det var rimelig at de, etter mottagelsen av det kristne lys, også mottok den kristne dåp. Det var jo Jesu egen befaling, og Hans egne disipler ville vel neppe være de første til å bryte den.

Det kan være omstendigheter til stede, mener jeg, som berettiger oss til å bryte brødet med dem som tror de er døpte, selv om de ikke er det på den måte vi tror er den eneste rette. Broderkjærlighet og toleranse vil tillate dette når vi ikke har et direkte ord om det motsatte i Skriften.

De andre som helt ut forkaster dåp, forkaster også brødsbrytelsen, så de kommer ikke i betraktning her.

En mengde fremragende baptister har hatt og har den samme anskuelse som denne jeg her fremholder. Menn som Bunyan, Robert Hall og Spurgeon trodde på denne fordragelighetens ånd og praktiserte den. En mengde baptistmenigheter rundt om i verden i dag har det på samme måte. Jeg ble selv innbudt til å delta med en baptistforsamling i England under en brødsbrytelse for flere år siden. Når man for å

forsvare «lukket kommunion»¹² fremholder at disiplene var døpte, (det vil si, med en dåp som svarer til den kristne dåp, nemlig Johannes' dåp) da brødsbrytelsen fant sted, så antar jeg at påvisningen i denne bok av forskjellen mellom disse to dåper vil overbevise mange om at så ikke var tilfelle. De hadde ikke mottatt den kristne dåp.

Det var av denne grunn, som vi før har påpekt, at Paulus døpte de 12 disipler i Efesus om igjen. De hadde mottatt Johannes' dåp, men Paulus døpte dem med den kristne dåp. (*Apg 19*).

Noen har forklart Paulus handlemåte ved dette tilfelle derhen, at disse tolv menn var så uvitende at de knapt hadde så meget lys som i døperen Johannes' disipler i alminnelighet, og at de intet visste om Jesus eller Den Hellige Ånd, og at det derfor var nødvendig å døpe dem om igjen etter at de hadde fått den inntil da manglende kunnskap.

Imot den forståelse av forholdet kommer det flere meget viktige momenter. For det første hadde jo den veltalende Apollos nylig vært i Efesus. Det sies om ham i *Apg 18, 24—25*, at han var «sterk i skriftene,» «brennende i Ånden,» lærte «grundig om Jesus, endog han bare kjente Johannes' dåp». Og det er mye som taler for at han nylig hadde vært disse menns lærer. Hvordan kunne han undervise i Efesus

¹² Den praksis å utelukke alle fra brødsbrytelsen som ikke har mottatt dåp som troende. Hos baptistene går den ene fraksjon så langt at de som ikke er baptister ikke får være med.

uten at de hadde hørt ham? Johannes' disipler var vel ikke så mange i Efesus at 12 mann kunne stikke seg bort uten å komme i berøring med en slik kraft som Apollos? Han hadde muligens selv døpt dem med Johannes' dåp.

Så leser vi at Priskilla og Akvilas, etter at de hadde hørt Apollos, tok ham til seg og «la Guds vei nøyere ut for ham». Så reiste han til Akaia.

Når Paulus da kom til Efesus, ikke lenge etter, hjalp han de tolv menn, slik som Priskilla og Akvilas hadde hjulpet Apollos. Jeg antar at Akvilas, i forbindelse med den undervisning han og hustruen ga Apollos, også døpte ham. Nå utla Paulus «Guds vei» nøyere for de tolv menn og døpte dem. Vi kan være overbeviste om at hverken Akvilas eller Paulus glemte dåpen som deres Konge og Mester hadde befalt dem å utføre.

Deretter må vi erindre at døperen Johannes hadde vitnet for sine disipler om Den Hellige Ånd, og Apollos som var «brennende i Ånden», hadde også sikkert gjort det. Når Paulus spurte dem om de fikk Den Hellige Ånd da de kom til troen, svarte de: «Vi har ikke engang hørt om Den Hellige Ånd er kommet.» (Nye norske oversettelse). I den gamle oversettelse sto det: «Vi har ikke engang hørt om det er en Hellig Ånd.» Ut i fra denne feilaktige oversettelse har man bygget teorien om disse disiplers uvitenhet. Men den nye amerikanske og den nye engelske oversettelse, stemmer med den nye norske oversettelse. Likeså biskop Rørdams bibelfortolkning (dansk) og den kjente engelske bibelfortolker, Dr.

A. R. Fausset, A. M., oversettelse. Han sier: «Den gamle oversettelse (den gamle engelske liknet den gamle norske) må være uriktig, for de hadde sikkert hørt om Den Hellige Ånd.»

Jo, de hadde hørt om ham, men de var ikke blitt kjent med åndsutgytelsen på pinsedagen i Jerusalem.

Deres første dåp var en ekte Johannes dåp, så fikk de en ekte kristendåp og derpå, idet Paulus la sine hender på dem, fikk de en ekte åndsdaap, for da «kom Den Hellige Ånd over dem, og de talte med tunger og profetiske ord».

Dette er et meget klart bevis for at Johannes' dåp og den kristne dåp ikke er en og samme dåp og må således ikke forveksles. Den som hadde Johannes' dåp, eller til og med Jesu dåp, (som disiplene utførte) måtte med nødvendighet også la seg døpe etter Jesu befaling i ***Matt 28, 18—20***.

Dette med Johannes' dåp kan derfor ikke være et forsvar for «lukket kommunion».

Det er en annen sak jeg gjerne vil påpeke. Det virker meget sterkt på meg, spesielt etter at jeg fikk øynene opp for at jeg burde døpes. Det er den kjensgjerning at barnedåpssystemet er for en stor del er skyld i pavekirkenes og statskirkenes opprettholdelse, og der hvor kirken ikke lenger er bundet til staten beforder barnedåpen tilstander som er beslektet med de statskirkelige. Her har vi nemlig begynnelsen til det «menighets»-system som omfatter alle landets borgere,

enten de er omvendte eller ikke, og som mange under mer lempelige vilkår ønsker å fortsette med i en «folkekirke».

Når man leser eller hører et så hellig navn som «menighet» overfor en blandet skare av både frelste og ufrelste mennesker, bare fordi de bor på et bestemt landområde, inndelt etter geografiske beregninger innen et såkalt «kristent» land, og forstår at man dermed vil betegne en kristen menighet – da gjør det mange alvorlige og klart tenkende mennesker ondt!

Den kristne menighet! – oppfylt av «verden»! (*Jak 4, 4—10*). For hele «verden» får jo være med i disse menigheter. Det er det samme hvor ugudelig et menneske er – til menigheten hører han. Jeg ble budsendt av en dranker som lå syk på et sykehus i Kristiania. Gud begynte å åpne hans hjerte. Til min forbauselse kom en ung statsprest bort til oss og avbrøt vår samtale med å si ganske hardt til den stakkars mann: «Tilhører ikke du statskirken?» – Jo da – det gjorde han. Jeg tenkte da og siden: Tenk at slike forfalne, arme sjeler betraktes som tilhørende Guds hellige menighet! Men det er denne ubibelske lære om barnedåpen som har gjort det mulig.

Deretter medfører dette forhold at menn som for en stor del aldri har vært omvendt, men som falskelig bygger sitt håp på barnedåpen, og tror at de ble gjenfødte i denne som barn, og stadig siden kun har hatt å regne med dette utgangspunkt – at slike menn velger teologi og prestegjeringen som sin fremtidsbane, og ansettes av kongen som sjelesørger for denne etter geografisk målestokk inndelte «menig-

het» – denne brokete masse av frelste og ufrelste sjeler! Da er det vel at Jesu ord går i oppfyllelse: «Når en blind leder en blind, så faller de begge i graven!»

Kjære, kan dere ikke selv innse dette!

Jo, Gud være lovet! – det er en skare nå, selv innen disse kretser, som begynner å innse det umulige i et slikt system. Umulig fordi det ikke er Skriftens ord! Men det onde er seiglivet.

Når nå dette er sagt, vil jeg samtidig erklære at jeg villig erkjenner at det også er mange alvorlige og varmhjertede prester i de kretser, frisinne og evangeliske menn, like frisinnet som noen dissenterprest, menn som også brukes meget av Gud. Det er slett ikke dem jeg vil til livs. Vi takker Gud for dem! Det er bare det ubibelske system jeg omtaler og klandrer, det system som har sin rot i barnedåpen. Disse gode og bra menn jeg har nevnt, tror vel fremdeles på denne, men de har ved siden derav en åpen og fri forkynnelse om forsoningens kraft og herlighet, som har gitt dem betingelsen til den framgang de eier.

Som en naturlig følge av barnedåpssystemet oppsto konfirmasjonen innen den katolske kirke, og den er blitt et ledd med i det statskirkelige system i alle land.

Man har nå likevel en følelse av at det er noe som mangler med selve barnedåpen. Man må gjenta med bevisst ansvar det som fadderne svarte på når man var et spebarn, den

gang man ikke hadde noen anelse om faddernes handlinger. Det som verre er, man har i lange tider tvunget ungdommen til å gjøre det, enten de så hadde betingelser dertil eller ikke.

Nå føler man, etter mye kamp om saken i Norge, at det ikke bør være tvunget konfirmasjon lenger. Man kan derfor unngå å gjenta hva fadderne lovet for enda man var umyndig, hvis man vil. Men ennå har den gamle skikk slik hevd, at det er mange som fremdeles følger den og avgir løfte om full forsakelse av synden, verden og djevelen – kun for å fortsette sitt liv i synden like etter. Hvor mange sørgelige eksempler på dette kunne jeg ikke anføre!

Når man tenker på alt dette, kan man føle seg tung om hjertet. Visst er det så, at det er dem som i den tid de gikk og leste for presten, mente det alvorlig og avla løftet med hjertets fulleste hengivelse til Gud. Det er en annen sak. Men den tvungne form har skapt mange hyklere!

Tenk bare på de verdslige fornøyer og nytelser som gir det selskapelige samvær på konfirmasjonen deres særpreg. Det har vært fyll og litt av hvert, og etterpå – altergang!

Alle oppriktige kristne i statskirken tar jo også avstand fra dette, og flere prester holder nå både offentlige møter og møter i sine hjem for sine konfirmanter, hvis frelse de har på hjertet, men det gamle system og praksis følges vedblivende i stor utstrekning.

Personlig holder jeg på kristendomsundervisning, så barna

og ungdommen kan bli godt kjent med kristendommens hoved sannheter, i det minste slik som Bibelen fremstiller dem.

Her bør hjemmet, søndagsskolen og menigheten hjelpe hverandre og redde barna og ungdommen fra uvitenhet og hedenskap. Foruten søndagsskoler bør det holdes bibelklasser i forbindelse med disse, og menighetens eller forsamlingens leder eller ledere, bør gi barna en systematisk og ukentlig undervisning i Guds ord.

En del forsamlinger vil muligens anse det ønskelig at barna, etter en tids undervisning i ordet, overhøres på et forsamlingsmøte, så foreldre og venner kan få et overblikk over deres religionskunnskaper.

Ved en slik anledning kunne jo også barna få lov å avlegge frie vitnesbyrd, hvis de har opplevd noe av Gud; og hvis de har kommet til troen, burde de i forbindelse med overhøringen også la seg døpe, enten samme dag eller straks etter.

Det er likevel ikke meningen at man absolutt må vente med dåpshandlingen inntil overhøringen har funnet sted. Hvis det er tro til stede kunne de døpes før. Vi må søke å få våre barn med oss så tidlig som mulig i alle menighetens rettigheter.

Som saken fremdeles står innen pavekirken og statskirkelige kretser, vil man finne at det ennå innen disse arbeides sterkt for de gamle anskuelser, at barnedåpen gjenföder, eller rettere at man blir gjenfødt i barnedåpen. Sin dåpspakt (den

man sies å ha inngått som lite spebarn) skal man gjenta eller burde man gjenta i konfirmasjonen, og faller man i synd senere, må man vende tilbake til dåpapakten. På den måte blir jo barnedåpen sentrum i folks tankegang, en handling eller et system som ikke har den ringeste støtte i Skriften. Barnedåpen blir sentrum i stedet for Kristus!

I tidens løp har man som sagt hatt adgang til å se følgene av denne uheldige lære: formvesen, hyklery og en stansing av Guds rikeste fremgang både innad og utad. Det må derfor forundre mange at man fremdeles vil fastholde den. Var det ikke for det kraftige og vedholdende vekkelsesarbeid som har vært utført, så ville alt åndelig liv sannsynligvis vært utdødd.

Her hadde Hans Nielsen Hauge en fremskutt stilling. Den gjennombrytende innflytelse han utfoldet var merkverdig og følgene merkes den dag i dag. Men så kom metodistene. Innen statskirkelige kretser har man søkt å undervurdere metodistkirkens vekkende innflytelse, men kjensgjerningene taler sitt udødelige språk. Denne samfunnsforkynnelsen av omvendelse og tro på Jesus alene til frelse og helliggjørelse har satt dype uutslettelige merker over hele vårt land, og har trengt inn i de andre kretser med sin velgjørende innflytelse. Mange av de misjoner og virksomheter som nå eksisterer og virker i samme vekkende retning har i stor grad fått sine impulser derfra, også indremisjonen. Og det er ikke broderlig og pent at man av partihensyn søker å skjule dette. De vekkelsesmetoder og den forkynnelsesmåte som anvendes i våre dager i nær sagt alle misjoner og samfunn stam-

mer i stor utstrekning fra metodistene. Man vil muligens innvende at H. N. Hauge også trodde på gjennfødelse i barnedåpen. Men svar meg: Var det *det* han forkynte da han vakte folket av syndens dvale? Nei, og atter nei!

Det vil kanskje innvendes at metodistene også holder på barnedåpen. Det er sant, men ikke gjennfødelse i barnedåpen. Tror noen for ramme alvor at metodistene ville vunnet inn i folkets hjerter så dypt som de har hvis barnedåpen hadde vært deres emne og ikke Kristus?

Det uheldige i systemet viser seg også deri at alt vekkelsesarbeid til tross, så vil ikke de «døpte» og respektable borgere la seg bortvise fra «menigheten» eller fra nattverdbordet. De roser seg av at de er døpt og konfirmert og går i kirken og «går til alters», og dette skjer selv om de aldri har kjent Åndens gjennfødende kraft i sine hjerter. Ofte går rent ut sagt ugudelige mennesker «til alters» for deretter å fortsette sitt liv i synd og vederstyggelighet, hvor kraftig og streng enn skriftetalen er. Visstnok har forholdene bedret seg meget, men man må erindre at folkevandringen til alters ikke er som før.

Den sosialistiske ånd har bøyet strømmen bort fra kirkene. Men loven gir alle og enhver adgang til alters. Noen samvittighetsfulle prester har unnslått seg for å «meddele» sådanne, hvis slette offentlige moral er godt kjent, men systemet erklærer, at man ble gjennfødt i dåpen; i konfirmasjonen har man gjentatt sitt dåpsløfte, så får man da ikke hindre folk i å søke «syndsforlatelse i nattverden», hvis dette system er

riktig. Jeg sier ikke dette med overlegen hån, men med be-
drøvelse. Det er et galt system og læren om gjenfødelse i
barnedåpen er en vesentlig årsak til det hele.

Mange søker nå bort fra det offentlige nattverdbord og fin-
ner veien til «nattverdforeninger» og de mer private brøds-
brytelser. At folk møter sammen til Herrens måltid der hvor
de finner mest oppbyggelse er naturlig. Her bør det ikke
være stengsler for en fri trosøvelse.

Det er likevel underlig å se all den forvirring som er oppstått.
Men vil man finne den opprinnelige grunn til den, så er det
barnedåpen.

I metodistkirken regner man ikke de døpte barn som med-
lemmer. Man kaller dem «menighetens barn». Deres stilling
er likevel, synes jeg, meget uklar.

Det sørges for deres åndelige utdanning gjennom søndags-
skolen og under lesetiden hos forstanderen, og denne av-
sluttes av en offentlig «overhøring», en slags eksamen i reli-
giøse kunnskaper, ved hvilken anledning menigheten og
forstanderen ber for de kjære unge oppe ved alterringen.
Denne handling er ofte meget gripende og høytidelig. Enkel-
te steder innen statskirken er man nå gått over til denne
enkle form i stedet for den gamle.

Hvis nå dåpshandlingen var knyttet til en stund som denne,
for deres vedkommende, som ennå ikke hadde mottatt dåp i
tro, hvor høytidelig og bibelsk ville ikke det virke! I stedet for

å føre menigheten inn i et dypere åndsliv, setter barnedåpen omsider et verdslig preg på den. Selv om man mener det så vel og gjerne vil ha sine barn med, så får man bøye seg for Herrens tanker om midler og veier, og ikke tape av syne den bibelske grunnform for menighetsordningen.

Jeg har allerede pekt på at enhver frelst og gjenfødt sjel, ung eller gammel, tilhører Guds åndelige menighet, og er et lem på Kristi legeme, en gren på vintreet, hva enten vedkommende er døpt eller ikke, og at man ved dåpshandlingen gir et av Kristus forordnet, synlig bevis for at man tilhører Ham og offentlig stiller seg sammen med alt Guds folk, med den «synlige» menighet som metodistene kaller det. De mener kun hermed menigheten som den fremstår i sin ytre skikkelse. Selv om man ikke inntreer i en av de mange organisasjoner som finnes, så har man likevel med sin dåp stilt seg i offentlig paktforhold sammen med alle de sanne kristne verden rundt.

Nå finnes det jo, som før nevnt, en uendelig vrimmel av organisasjoner, og mange av disse er det rene vrangbilde av den enkle organisasjon som Bibelen omtaler. Ved dåpshandlingen kommer mange, ja til og med dem som tar «troendes dåp» inn i organisasjoner, som ikke i et og alt følger det mønster som den første menighet etterlot oss. Her gjelder det å fare frem med varsomhet og følge Bibelens instruksjoner med stor troskap.

For apostlene gjaldt det å gjøre den ytre menighet så helt som mulig til et sant uttrykk for den åndelige forbindelse

den hadde med Jesus og det liv Han ga den enkelte. Når ikke dette alltid lyktes etter ønske, så søkte de å rense menigheten. Den måtte for enhver pris bli et virkelig talerør for Jesus overfor verden.

Idet man betrakter de ufrelste, om enn «konfirmerte» barn som medlemmer av «menigheten», ødelegger man i vesentlig grad de forutsetninger som må til for å få en ren menighet.

For metodistenes vedkommende blir jo forholdet noe bedre, da de ingen forpliktelser har til å oppta barna som medlemmer bare fordi de er døpte eller «uteksaminerte» (konfirmerte). Men hermed har de jo bevist at den dåp de ga barna var en altfor tidlig dåp. De har nemlig gitt barna den dåp som Skriften påbyder dem, som «legges til menigheten» (*Apg 2, 41—47*), men regner likevel ikke barna med som medlemmer.

Men blant metodistene, så vel som andre barnedåpsorganisasjoner, byr systemet på mange vanskeligheter. Når unge og respektable og religiøst interesserte mennesker vil slutte seg til menighetene så er det ikke lett å hindre det, og svarer de på de reglementerte spørsmål så opptas de i menigheten. Man vil gjerne ha så mange medlemmer som mulig.

Stillingen vanskeliggjøres enn mer derved at de moderne teologiske strømninger trenger seg inn i menighetene. Følgen blir: en overfladisk forståelse av gjenfødselen, og menighetslivet svekkes og verdsliggjøres. Spesielt kan man se

dette i de større land. Hele menigheter gripes av den moderne åndsretning, og inn i denne føres så de medlemmer som opptas.

Jeg innrømmer at selve dåpshandlingen kan misbrukes, også der hvor troendes dåp kreves, men man har ikke satt uvederheftigheten slik i system der, som der hvor barnedåp anvendes. Det system innbyr folk, eller til og med tvinger dem inn på veier som kan føre til hykleri eller en overfladisk oppfatning av kristendommen, hvis de ikke på annen måte blir frelst.

Den som døpes skal ikke døpes på kirkens, forfedrenes, fadernes eller foreldres tro, men på sin egen tro på Kristus. Ved denne handling stiller man seg offentlig i samfunnsforbindelse med Gud og hele Hans folk.

Når derfor en forstander for en baptistmenighet nylig skrev på utmeldelsesattesten for en søster, som hadde bestemt seg for å slutte seg til pinsevennenes forsamling: «Uttrådt av Guds menighet i —,» så vitner dette om mangel på lys i ordet eller også på partiskhet. For baptistsamfunnet alene kan ikke utgjøre Guds menighet, hverken den åndelige eller den bekjennende. Intet enkelt samfunn har monopol på denne benevnelse!

Samtidig må vi erindre at ikke alle, som står i den ytre menighet, derfor også tilhører den åndelige menighet, eller er «oppskrevet i himlene». Men det påhviler oss å arbeide for at så må skje i størst mulig utstrekning. Vi kan selvfølgelig

ikke anerkjenne de åpenbare forvrengninger av menighetsordningen, som råder innen mange samfunn. Den form Bibelen framholder er den eneste rette.

Det er en annen sak jeg må berøre. Det hender så ofte med folk som er blitt frelst, etter å ha levd et liv i synden, at de under lesningen av Guds ord føler en slik brennende trang etter å bli døpt.

Disse sier: «Hva nytte har jeg hatt av min barnedåp? Mine foreldre var verdslige og fadderne likeså. Det ble aldri, utenom den tid jeg gikk for presten, sagt meg noe personlig om mitt Gudsforhold, og den tid jeg gikk for presten og ble konfirmert, gjorde jeg det fordi jeg måtte gjøre det, ellers hadde jeg ikke fått attest og adgang til min livsgjerning. Jeg var glad når det var over. Til alters gikk jeg den ene gang, men aldri siden. Siden har jeg drevet om på villsomme veier. Men nå har Gud frelst meg! Skulle jeg ikke da ta den dåp som Skriften påbyr meg?»

Slik føler og taler så mange. Og selv der hvor det ingen utseelse har vært i livet, føler så mange at det er best for dem å ta dåp når de er seg sine handlinger bevisst, i stedet for i tanken og Ånden å gå tilbake til en handling andre har foretatt for dem og med dem, uten deres vitende og vilje.

Det er noe mer reallt over et slikt bevisst skritt, og så har man den tilfredshet at man er overbevist om at det stemmer med Guds ord!

Se,
jeg kommer
snart!
—
Værer ogsaa I
beredte!
—
Vaager og
beder!

STIKKORDREGISTER

A

Akvilas · 94; 102
apostoliske skrifter · 96
Athanasius · 18

B

baptister · 26; 100; 101
barnedåp · 29; 57; 60; 63; 67; 74;
80; 81; 82; 84; 85; 87; 91; 92;
94; 96; 97; 98; 99; 113; 114
barnedåpen · 26; 57; 58; 61; 66; 71;
72; 79; 81; 83; 84; 85; 86; 91;
103; 104; 105; 107; 109; 110;
111
barneinnvielse · 57
befalingen · 12; 13; 94
bestenke · 28; 38; 39
bestenkelsesdåp · 41
bevis · 13; 14; 15; 17; 20; 23; 26;
27; 28; 41; 54; 79; 82; 84; 91;
103; 111
Bibelen · 15; 27; 29; 32; 67; 68; 69;
80; 83; 84; 94; 97; 98; 100; 107;
111; 114
Booth · 56; 57
brahminerne · 21
brødsbrytelsen · 13; 19; 20; 80; 99;
100; 101
bud · 20; 62; 91
Bunyan · 100

D

Den augsburgske konfessjon · 58
den Hellige Ånd · 15; 22; 45; 48; 58;
67; 68; 72; 86; 87; 101; 102; 103
Den katolske kirke · 18
den nye pakts tid · 78
Det gamle Testamente · 19; 41; 82
Det Nye Testamente · 13
Diakonene · 22
disipler · 12; 24; 33; 34; 49; 50; 51;
53; 91; 94; 99; 100; 101; 102
dissenterprest · 105
djevelen · 58; 62; 106
Dr. Fausset · 23
døpe · 11; 12; 22; 28; 29; 31; 33;
38; 39; 44; 45; 49; 50; 56; 67;
68; 71; 75; 81; 82; 84; 86; 87;
91; 93; 95; 101; 103; 107
døperens · 50; 52
døpt · 12; 15; 16; 22; 23; 24; 32; 33;
34; 36; 38; 40; 41; 42; 43; 52;
54; 56; 58; 62; 65; 66; 68; 69;
70; 71; 72; 73; 74; 75; 78; 79;
80; 81; 82; 86; 87; 88; 91; 92;
93; 94; 95; 99; 100; 101; 102;
109; 111; 112; 114
dåp · 4; 11; 14; 15; 16; 19; 20; 21;
22; 23; 24; 25; 28; 29; 30; 31;
33; 34; 36; 37; 38; 39; 41; 42;
43; 44; 45; 46; 47; 48; 49; 50;
51; 52; 54; 56; 58; 60; 61; 62;
63; 68; 69; 71; 72; 73; 74; 77;
78; 80; 86; 87; 89; 91; 92; 93;

94; 99; 100; 101; 103; 110; 111;
112; 113; 114

dåpen · 12; 13; 14; 15; 16; 17; 18;
19; 20; 21; 22; 23; 24; 25; 27;
28; 29; 30; 31; 38; 42; 47; 51;
52; 56; 57; 58; 59; 61; 62; 63;
66; 67; 68; 69; 71; 72; 74; 75;
76; 77; 78; 80; 82; 83; 85; 86;
88; 91; 92; 95; 96; 98; 102; 109

Dåpen · 18; 19; 41; 62; 75; 78

dåpshandling · 23

dåpshandlingen · 14; 26; 27; 29; 30;
36; 52; 59; 70; 71; 72; 74; 76;
77; 80; 83; 88; 107; 110; 111;
113

dåpskandidat · 52; 70; 86

E

Edmund Pressense · 97

F

Fausset · 23; 41; 103

feiltagelse · 14

fellesskap · 16

Forkynnelsen · 18

fornøyelse · 68

forstandstro · 52; 70

fortapes · 37; 87

fortvaskingen · 16

frelsesarmeens · 56; 66; 87

frelsesverk · 19; 53

frelst · 15; 23; 68; 70; 71; 73; 74;
75; 77; 95; 111; 113; 114

født på ny · 72; 81

G

Gajus · 22

gamle pakt · 19; 20; 45; 49; 83

gjendåp · 78

gjenfødselse · 19; 29; 51; 58; 62; 63;
68; 73; 74; 86; 92; 109; 110

gjenfødselsen · 15; 28; 51; 67; 72;
74; 77; 81; 83; 112

gjenfødselsesmiddel · 91

gjenfødt · 53; 59; 66; 67; 70; 72; 73;
74; 75; 80; 87; 104; 107; 109;
111

Golgata · 45; 48

graven · 36; 65; 105

guddommelig · 21; 47; 96

gudfryktige · 21

H

Hallesby · 29; 75; 83

Hans Nielsen Hauge · 108

Hauge · 108; 109

hedning · 66; 71

hedningene · 21; 24; 67

helbredelsen · 70

helbredelser · 18

himlenes rike · 50; 54; 90

hertetetro · 52; 67; 70; 73

honning · 27; 36

husholdning · 13; 20; 46; 49

hykleri · 108; 113

høflighetsgjerning · 17

høytidsdrakten · 42

I

ild · 22; 45

J

Jakob · 18; 70

Jerusalem · 15; 38; 39; 43; 49; 53;
74; 103

Jesus · 12; 13; 15; 17; 19; 20; 21;
23; 24; 33; 34; 42; 43; 44; 45;
46; 47; 49; 50; 51; 52; 53; 65;
70; 71; 72; 75; 77; 86; 88; 89;
91; 92; 95; 101; 108; 112

Johannes · 16; 23; 26; 28; 32; 33;
34; 43; 44; 45; 46; 47; 48; 49;
50; 51; 53; 54; 99; 100; 101;
102; 103

John Ongmans · 63

John Wesley · 29

jødene · 13; 16; 19; 34; 43; 47

K

kammersvennen · 38; 39; 40

katekismus · 30; 58; 59

Katolikkene · 57

katolske · 14; 18; 36; 56; 84; 105

kirkefedrenes · 17; 29; 30; 79; 85;
96; 98

kirkehistoriske · 27

kirkesamfunn · 57; 68

kjetter · 36

konfirmasjonen · 57; 105; 106; 108;
109

konsiliet · 57

Kornelius · 73; 94

korsfestelse · 49

kraft · 16; 28; 38; 41; 52; 67; 69; 70;
71; 72; 74; 76; 79; 88; 90; 96;
102; 105; 109

Krispus · 22; 93

kristne · 4; 11; 15; 16; 17; 18; 19;
20; 24; 25; 28; 29; 31; 32; 34;
39; 44; 47; 48; 49; 51; 52; 53;
54; 56; 62; 66; 68; 71; 73; 74;
75; 79; 80; 89; 91; 92; 97; 99;
100; 101; 103; 104; 106; 111

Kristus · 16; 18; 19; 21; 28; 38; 42;
46; 50; 52; 62; 64; 65; 66; 69;
70; 73; 75; 76; 83; 86; 88; 89;
94; 108; 109; 111; 113

Kvekerne · 12; 56

L

lovsang · 71

Luther · 29; 30; 59; 86

lutheranernes · 66

lutherske · 14; 29; 31; 58; 61; 85;
86; 87

Lydia · 92; 93

løsevne · 15

M

Matthew Henry · 50

Melanchton · 59

Melkisedek · 47

Messias · 23; 43; 47; 53

metodistene · 36; 62; 65; 78; 108;
109; 111; 112

Metodistene · 61

Moses · 41; 42; 46

N

neddypelsesdåp · 26; 27; 29; 32;
33; 34; 36; 38; 39; 40; 98
nedsenkning · 24

O

oldkirken · 27
omskjærelse · 16; 24; 68; 71; 82
opphevet · 13; 16; 24
organisasjon · 89; 90; 111
overøsning · 27; 31; 36; 37; 99

P

P. Waldenstroms · 92
pakt · 19; 42; 52; 68; 75; 76; 78; 79
Paulus · 22; 38; 41; 42; 54; 66; 93;
94; 101; 102; 103
pavekirkens · 103
pinsedag · 15; 22; 54; 69; 71; 79;
80; 89; 94
Priskilla · 94; 102
Proculus · 17
profetenes · 19

R

Robert Hall · 100

S

salmene · 19
salvelse · 16; 17

samvittighetspakt · 52; 75
Septimius Severus · 17
seremoni · 14; 17
Simon · 17; 73
sjel · 22; 59; 72; 77; 82; 111
skikk · 14; 16; 18; 32; 84; 106
Skriften · 12; 14; 16; 17; 21; 25; 26;
28; 31; 41; 47; 65; 67; 72; 74;
75; 77; 79; 82; 83; 84; 87; 88;
93; 97; 99; 100; 108; 112; 114
småbarn · 14; 61; 65; 66; 83; 90
spebarn · 95; 105; 108
Spebarn · 94
Spurgeon · 100
staten · 61; 103
statskirkelige · 103; 105; 107; 108
statskirken · 56; 81; 104; 106; 110
Stefanus · 93
sykeleiet · 37
synd · 43; 44; 45; 46; 57; 60; 64; 65;
70; 106; 108; 109
søndagsskoler · 107

T

Tertullian · 17
treenighet · 75
trosøvelse · 110
tungetale · 71

U

ubibelske · 25; 61; 104; 105
ubibelske lære · 104
ufrelste · 104; 105; 112

V

villfarelser · 84
vitnesbyrd · 15; 21; 31; 32; 50; 107
voksendåp · 57; 84

Y

yppersteprest · 43; 46; 47
ypperstepresten · 42; 45

Å

Ånden · 14; 16; 23; 43; 44; 47; 53;
67; 70; 72; 73; 80; 83; 101; 102;
114
Ådens dåp · 14; 15; 58
åndsåpen · 15; 22; 24; 73; 94
Åndsåpen · 16; 24
åndsutgytelsen · 53; 103
Åndsutgytelsen · 19

